AZTAG
JOURNAL ARMÉNIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 425, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 225 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տրկ. 6, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար
Տնօրէն - խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ԵՐԿՕՐԵԱՅ ՀԱՅԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 7 ՅՈՒԼԻՍ 1931 | ՁԵՌՔԷ ՀԱՏԸ 3.50 Ս. Դ.

Ե. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ընել թերթիս տնօրէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ՝ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները ետ չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 32 (477)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՑԱՒՈՏ ՀԱՐՑ ՄԸ

Ուսուցիչներու ցաւոտ հարցն է դարձեալ։

Հակառակ ամէն տարի դպրոցական շրջանի աւարտումէն վերջ եղած թելադրութեանց և ցոյց տրուած ուղղութիւններու, հայ ուսուցիչները կը շարունակուին ենթարկուիլ Թաղականական ու Հոգաբարձական մարմիններու անբարեխիղճ վերաբերմունքին։

Դժբաղդաբար դառն իրականութիւնը այն է որ՝ հայ ուսուցիչը ամենէն արհամարհուածն է և ենթարկուած ամէն տեսակ զրկանքի և թշուառութեան։ Չկայ ժողովուրդ մը որ այսքան անխիղճ վերաբերում ունենայ իր կրթական մշակներուն հանդէպ, որքան մենք։ Հազիւ հասարակ գործաւորի մը չափ օրապահիկ ստացող ուսուցիչը, յաճախ ամիսներ անօթի սպասած է, բազմաթիւ անգամներ Թաղականներու և Հոգաբարձուներու դռները բախած, աղաչած, սակայն չէ կրցած ստանալ իր յետնեալ ամսականները։ Շատ քիչ բացառութեամբ, մեր ազգային վարժարաններու կրթական պաշտօնէութիւնը կանոնաւոր թոշակ չստանար և իւրաքանչիւրը մինչեւ նոր տարեշրջան կը մնայ բոլորովին անորոշութեան մէջ։

Մենք գիտենք թէ՝ ի՛նչ անարգանքներու կ'ենթարկուին ուսուցիչները և ի՛նչ նուաստացուցիչ միջոցներու կը դիմեն ապահովելու համար իրենց թոշակները։ Չյիշենք բարոյական կողմը այդ տխուր իրականութեան։ Ուսուցիչը շատ անգամ կ'ըստիպուի գանձիչի պաշտօնը կատարել հոգալու համար իր անհրաժեշտ պէտքերը, երբ կը մերժուի Հոգաբարձու և Թաղական աղաներու կողմէ։ Միւս կողմէ, նոր պաշտօն մը ապահովելու մտատանջութիւնը հանգիստէ և վայելքէ կը զրկէ ուսուցիչը։ Հանգիստի և կազդուրման յատկացուած քանի մը ամիսները, փոխանակ վերանորոգելու ուսուցչի մտային յոգնած վիճակը, աւելի տանջալից շրջան մը կ'ըլլայ, շնորհիւ իր ապագայի անորոշութեան։ Ստիպուած է ուսուցիչը նոր պաշտօն փնտռել, դիմումներ կատարել ամրան արձակուրդի շրջանին՝ և սակարկութեան մտնել զանազան հոգաբարձական մարմիններու հետ։

Այսպէս է դժբաղդ իրականութիւնը։ Մինչեւ դպրոցներու վերաբացումը, ամբողջ երեք ամիս կատարեալ անորոշութեան մէջ կը մնան հայ ուսուցիչները։ Եւ երբեմն ալ շատ ուշ ատեն մերժողական պատասխան ստանալով, կը մնան անգործ, ենթակայ՝ խոր թշուառութեան։

Կարծես ուխտած են մեր թաղական և հոգաբարձու մարմինները՝ չպայմանաւորուիլ ուսուցիչներու հետ մինչեւ նոր շրջանի սկիզբը։ Ասիկա ոչ միայն հակառակ է քաղաքակիրթ երկիրներու որդեգրած կրթական ծրագրին, այլ դէմ է նաեւ մարդկային խղճմտանքին և արդարութեան։ Ինը ամսուան տաժանակիր աշխատանքէ մը վերջը, երեք ամիս ալ հոգեկան չարչարանքներու ենթարկել ուսուցիչը, բարեխղճութի՞ւն է։ Մանաւանդ ամիսներ անոնց թոշակները չեն վճարուած և աննկատ մնացած են իրենց դիմումները։

Պէտք է արմատախիլ ընել այս տխուր հոգեբանութիւնը և որդեգրել արդիական ըմբռնումներն ու քաղաքակիրթ երկիրներու ունեցած վերաբերմունքը ուսուցիչներու հանդէպ, եթէ չենք ուզեր քանդել մեր դպրոցներու հիմերը և նոր սերունդը զրկել առողջ դաստիարակութենէ մը։ Անմտութիւն է գոհութիւն պահանջել ուսուցիչէ մը, որ դասաւանդութեան միջոցին ստիպուած է մտածել իր կէսօրուան ճաշի մասին, կամ կընդունի պարտապահանջի աչքերը։

Անկարելի չենք պահանջեր և ոչ ալ կը փափաքինք որ իր կոչումին անգիտակից և չնչին հոգեբանութեան տէր մարդիկ որպէս ուսուցիչ պահուին և ստանան բարձր թոշակ։ Երբեք։ Ընդհակառակը, Հոգաբարձական մարմինները պէտք է աւելի խստապահանջ ըլլան և առանց ժամանակի պաշտօնէ դադրեցնեն այն ուսուցիչները որոնք պատճառ կը դառնան աշակերտութեան և ծնողներու դժգոհութեան և նիւթական ճղճիմ հաշիւներ կը հետապնդեն վարժարանէն ներս։ Նմանապէս ուսուցչութիւնը որպէս ապրուստի միջոց նկատող և բարոյական արժէքներէ զուրկ մարդոց վարժարաններէ ներս առնուիլը աններելի մեղք մըն է։ Եթէ ուսուցիչէն կը պակսի բարոյական մեծ հեղինակութիւնը, սրտի և հոգիի վեհանձնութիւնը և անշահախնդիր ոգին, կը պատրաստուի ինքնահաւան և իմաստակ սերունդ մը, որ կարելի է աղէտ մը նկատել ազգին գլխին։

Երկրորդ պարագան մանաւանդ երբեք կապ չունի նիւթական պայմաններու հետ։ Դպրոցական շրջանի աւարտումէն անմիջապէս վերջ, իւրաքանչիւր ուսուցիչ պէտք է գիտնայ իր ճակատագիրը։ Պատճառ մը չկայ յետաձգելու յաջորդ տարուան կարգադրութիւնները։ Այս չի նշանակեր ի հարկէ որ Հոգաբարձական մարմինները պէտք է դպրոցական շրջանի աւարտումէն անմիջապէս վերջ լրացնեն կազմը. կրնան բաց թողուլ մասնագէտ ուսուցիչներու տեղերը, սակայն պէտք է նախորդ տարուան ուսուցիչները գիտնան իրենց դիրքերը։

Կոչը, զոր ստորագրած է Լիբանանի Ուսուցչական Միութիւնը, պէտք չէ աննկատ մնայ մեր ազգային և կրօնական իշխանութեանց կողմէ և այլեւս ժամանակն է որ մտածենք ու զբաղինք այս ցաւոտ հարցով։

ԹԻՒՐՔԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Գրեց՝ Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

III

ԷՆՎԵՐ ՓԱՇԱ

Արեւան սատիրմին հաւասար նա սիրում էր դիտել նուաստացումը, բարոյական տանջանքը իր թշնամիների, մի ծածուկ ու նուրբ հեգնանքով, որ ես կ'անուանէի քաղաքական սատիրմ։

Կոնֆերենցիան, որին մենք որոշ ակնկալութիւններ էինք կապել, ուշանում էր։ Թիւրք կառավարութիւնը գրում էր, որ շատ էլ յարմար չէ պատերազմի այդ ծանր ու վտանգաւոր օրերին մեզ Պոլիս հրաւիրել և ամիսներով ազատ արձակ պահել պատերազմի բռնուած երկրի մայրաքաղաքում, անշուշտ վրացիներից և թաթարներից աւելի մեր պատուիրակութիւնն էր դառնում մտահոգիչ։

Եւ ահա կառավարութիւնը որոշեց, որպէս մասնաւոր ուշադրութեան և հիւրասիրութեան նշան Կովկասեան պատուիրակութիւններին հեռաւոր կամ մերձակայ վայրերը զբօսանքների հրաւիրել. պաշտօնական այս հրաւէրները այնքան յաճախակի դարձան, որ մենք ըստիպուած էինք պաշտպանուել ըդ'բազմունքի կամ տկարութեան պատրուակներով։

Մեր ժողովրդի անվերջ թշուառութիւնների հանդէպ այդ մեծարանքները դառնում էին հեգնանք ու տանջանք մեզ համար։ Երկրից հասնող նորանոր լուրերը ամէն օր մեր սրտերին նորանոր դառնութիւն էին բերում, և այդ դժոխային օրերին այս հրաւէրները... իրօքազիկ։

Եւ ահա մեր հիւրընկալները եկան մի օր էլ մեզ հրաւիրելու... Պրուսայի ջերմուկները այցելել։ Մեր հարեւան պատուիրակութիւնները՝ պատրաստ էին և «կառավարութիւնը կարգադրել էր ամէն ինչ մեր հանգիստ ու ախորժելի ճամբորդութեան համար» ասացին մեզ։

Սա արդէն վրան բաց խեղկատակութիւն էր. ուստի մենք երեք հայ պատուիրակներս շնորհակալութեամբ հրաժարուեցինք, բայց քաղաքավարութեան պարտք կատարած լինելու համար ստիպուած եղանք ուղարկել մեր երկու քարտուղարներին։

Մի երկու օր յետոյ վերադարձին մեր մարդիկ հաղորդեցին մեզ, որ Պրուսայում այցի են գնացել տեղական վալիին և նրա ընդարձակ դահլիճում տեսել են... հայոց եկեղեցուց թալանուած թանկագին գորգ, վրան հայերէն տառերով աղօթքներ ասեղնագործուած...

Թիւրքականայդ սատիրմի ամենափայլուն օրինակը այդ օրերին տուեց ինքը՝ Էնվէր փաշան։ Թիւրքական չգիտեմ ինչ կրօնական տօնին, Էնվէր երեկոյեան հացկերոյթի հրաւիրեց կովկասեան պատուիրակութիւնների նախագահներին իր մասնաւոր բնակարանում որ սուլթանի նուիրած մէկ ապարանք էր Բոսֆորի վրայ։

Էնվէր ամուսնացած էր սուլթանական տոհմից մի իշխանուհու հետ, և վարում էր իշխանական կենցաղ։ Եւ քանի որ Նապոլէոն Ա. նոյնպէս հասարակ ծագումից ամուսնացաւ աւստրիական կայսեր աղջկայ հետ, Էնվէր իր ապարանքով իր իշխանուհի կնոջով սկսել էր ինքզինքը թիւրք Նապոլէոն երեւակայել։

Եւ այդ հրաւէրը ի միջի այլոց Կովկասից եկած հիւրերին վրայ տպաւորութիւն գործելու համար էր, թէև կոչնականների մէջ կային և շատ բարձրաստիճան թիւրք պաշտօնեաներ. այս տեղ էր և գերման զօրավար Ֆոն Սանտերս։

Էնվէր ընդունեց իր հիւրերին որպէս մի մեծատառ հզօր իշխան կ'ընդունէր իր վասալներին։ Եւ արել էր ամէն ինչ, որպէս զի ապարանքը իր ճոխութեամբ պչրանք ու հիացումի պատճառ հրաւիրեալներին։ Սակայն ոսկու, արծաթի, փղոսկրի, թանկագին գորգերի, գոհարազարդ սրբերի այս առատութիւնը, արեւելեան կահ-կարասիների այս անսովոր պերճութիւնը ցուցահանում էր կիրթ ճաշակի լիակատար բացակայութիւն, մի տեսակ արեւելեան բազար։ Պարզ էր, որ այս փարթամութեան մէջ ապրում է մի նորելուկ (arriviste) բարբարոս։ Էնվէր երջանիկ էր և հպարտ։ Հիւրերին ցոյց էր տալիս այս կամ այն թանկարժէք իրը կամ կարասին կատարեալ պրօֆանի պէս։ Պատկերը լրիւ դարձնելու համար, յայտնուեցին և իր ներքինիներն ու սպասաւոր սեւամորթ գաճաճները։

Այդ երեկոյ սակայն Էնվէրի համար բուն հաճոյքը այս ապարանքի զարդ անօթեղէնի, ոսկու, մարմարի ու փղոսկրի ցուցադրութիւնը չէր միննակ. մի ուրիշ աւելի զգլխիչ, աւելի սրտապարար տեսարան էր պատրաստել նա, որի գլխաւոր դերակատարը պիտի հանդիսանար Հայաստանի ներկայացուցիչը։

Երբ սեղանի նստեցինք, ես իմ դէմ ու դէմը գտայ Էնվէր փաշային և իմ աջ ու ձախ կողմերին Հայաստան աւերող Վէհիպ փաշային և Բաթումի դաշնագիրը մեզ պարտադրող Խալիլ բէյին։

Հասկացայ։ Թուրք յաղթանակի կենդանի մեդալն էր այս, պարտուած Հայաստանի ներկայացուցիչը երկու գլխաւոր թշնամիների մէջ սղմուած։

Եւ Էնվէր դիտում էր այս տեսարանը սատիրի հրճուանքով և մասնաւոր ժպիտ ունէր իր աչքերի մէջ ինձ համար։

Յիշեցի հին հռոմի Armenia Devicta մետալը. յիշեցի նաև, որ այն հռոմը չկայ այլեւս, իսկ Հայաստանը ապրում է և պիտի ապրի...

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԱՆՏԻԻ ՀԵՏ

Լոնտոնի մէջ այժմ կը ներկայացուի խօսուն ժապաւէն մը, ուր ամերիկացի շարժապատկերագէտ մը տեսակցութիւն մը կ'ունենայ հնդիկ ծանօթ պարագլուխ Մահաթմա Կանտիի հետ։

Մահաթման նստած է խսիրի մը վրայ, հագած միայն ճերմակ ջինջ մը, և իր ակնոցներուն մէջէն կը նայի հեռուն գրեթէ անշնորհք երեւոյթով մը։ Ամերիկացիին կողմէ ուղղուած հարցումները, ճիշդ է, Կանտիի ջղայնութիւնը արդարացնելու բնոյթը ունին։

— Պատրաստ է՞ք, կը հարցնէ ամերիկացին, բանտ վերադառնալու։

Մահաթման միշտ պատրաստ է բանտ երթալու։

— Պիտի ուզէ՞ք մեռնիլ ձեր ցեղին համար։

Մահաթմայի պատասխանը հազիւ հասկնալի է, «Թիմար հարցումի նման բան մը կը մռմռայ քթին տակէն։

— Ներկայ պիտի ըլլա՞ք Կլոր Սեղանի յառաջիկայ համաժողովին։

— Այո եթէ նախապէս համաձայնութիւն գոյանայ հնդիկներուն և մահմետականներուն միջեւ։

— Անգլիոյ մէջ, եւրոպական հագուստնե՞ր պիտի կրէք թէ ոչ ձեր ազգային տարազը։

Կանտի կը պատասխանէ որ բնականաբար պիտի կրէ իր երկրի տարազը. եթէ ժամանակը թոյլատրէ, ան Լոնտոն պիտի երթայ հիմակուայ պէս հագուած։

ՏՈՄՍԵՐ

ՏԱՐՎԻՆԻԶՄԸ

Երկար տարիներէ ի վեր բազմաթիւ գիտնականներ կը վիճին, կը գրեն ու կը խորհրդածեն մարդ էակին ծագման շուրջ, ստուգելու համար թէ՝ արդեօք մա՞րդը կապիկէն՝ թէ կապիկը մարդէն սերած է։ Ո՞րն է ճիշդը։ Դեռ ոչ ոք չգիտեր և չի կրնար հաստատապէս պնդել, թէ մէկը միւսին ծնունդն է։

Տարվին, այս մասին իր երկար ուսումնասիրութիւններէն վերջ եզրակացուցած է թէ՝ մարդը կապիկէն սերած է անպայման, քանի որ երկուքին ալ բնական կազմը նըման են իրարու, որոնց աչքերը, քիթը, բերանը, ձեռքերն ու ականջները երբեք չեն տարբերիր իրարմէ, միայն աւելորդ ըլլալով կապիկին պոչն է տարբերութիւնը։ Այս ուղղութեամբ չենք կրնար և պէտք ալ չունինք վիճիլ մարդուն պոչ ունենալուն կամ չունենալուն վրայ, քանի որ nudismeը զարգանալով օր մը, բացայայտ կերպով երեւան պիտի բերէ ամէն ինչ։

Կան գիտուններ ալ սակայն, որ կը ժխտեն Տարվինի փաստարկութիւնները, զայն նկատելով ենթադրական վարկածներ։ Բայց իմ կարծիքովս, կայ տրամաբանական իրողութիւն մը՝ որ ենթադրական ըլլալէ քիչ մը հեռի է, հետեւաբար թող ներուի ինծի որ սա կարճ խելքովս՝ զօրեղ մտքերու գիտական արշաւին կը խառնուիմ հաստատելու որ՝ ոչ թէ մարդը կապիկէն՝ այլ կապիկը մարդէն ծնած է. ինչպէս Լէնինը Մարքսէն։

Աչքի առջեւ գտնուող կենդանի օրինակները զօրաւոր փաստեր չե՞ն միթէ մեր ըսածը ապացուցանող. երբ նկատի կ'ունենանք այլազան ձեւերու մէջ ծնունդներ որ յաճախ թերթերէն կը տեղեկանանք, թէ՝ մայր մը հրէշ մըն է ծներ, օրինակ գայլի գլխով և մէկ աչքով ճակտին ճիշդ մէջտեղը, ուրիշ մայր մը ծընած է՝ երկու գլխով կամ չորս թեւերով ու ոտքերով երախայ մը. ուրիշ մը առանց բնական գործիքներու և դիւային կերպարանքով և երբեմն ալ կոտոշաւոր կամ պոչաւոր ճիւաղներ, բոլորն ալ սակայն ծնած մարդու կերպարանքին տակ, միշտ մարդկային յատկութիւններու և խառնուածքի ու բնաւորութիւններու տարբերութեամբ։

Մարդուն և կապիկին շուրջ խօսելու ատեն մէջ բերենք այլատիպ ծնունդներ, և քանի որ այս իրականութիւնները ակներեւօրէն կընդունինք, ինչո՞ւ ուրեմն չընդունինք թէ կապիկն ալ մարդէն ծընած ըլլայ։ Սակայն կան ծնունդներ ալ որ իսկական մարդու ծնունդէն չեն տարբերիր, գոնէ արտաքին երեւոյթով ու չեն զանազանուիր երբեք յիշուած հրէշատիպ ծնունդներէն որոնց ֆիզիոնոմին յետագայ դիմագծութիւնը կը պատկերացնէ։ Այսինքն իմաստ գըլուխ, ոլորուն և ամէն կողմ շարժող դիմագոյն դէմք, ոչ խարտեաշի ոչ դեղինի նմանող մազ, կատուի խափող աչքերուն նման գէշ նայուածքով աչքեր, գաճաճ հասակ ու բուն ամբողջութեան մէջ պարփակուած է ճիւաղային հրէշութեան ալֆան և օմէղան... Ուրիշ մը, օրինակ չափազանց թուխ կամ բոլորովին անգոյն դէմք, խիտ յօնքերու տակ խորը ինկած սեփ սեւ աչքեր որոնց մէջ տեղ գտած է տգիտութեան աղբիւրը, մեծկակ... գըլուխ մը և անոր քովնտի խոշորկեկ երկու ականջներ, միջակ հասակ, որուն շարժումներն ու ծուռ քալուածքը աղուէսի մը կատարեալ ընդօրինակութիւնն է և կամ մէկ քայլին տակ կը փչրէ միւս քայլին տնօրինածը։

Շարքը այս դիմագծութիւններուն կարելի է երկարել բայց մեր պարտականութիւնը չէր ֆիզիօլոժիի վրայ ճառել, բայց և այնպէս

(Շար. Բ. էջ Ա. սիւնակ)

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ՆԱԶԸՄ ՓԱՇԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

Վերջերս Թիւրքիոյ մէջ բուռն շարժում մը սկսած է նախապատերազմեան Օսմ. կայսրութեան անկումը պատրաստող դէպքերու շուրջ։ Մասնաւոր ճիգ մը կայ Թիւրք մամուլին մէջ հայ ժողովուրդը պատասխանատու և մեղապարտ նկատելու Թիւրքիոյ կործանումին նպաստող բոլոր անցուդարձերուն մէջ։

Թալէաթ փաշայի յիշատակներէն յետոյ, ահա՛ ոստիկանական նախկին նախարար Նազըմ փաշայի յուշերը, որոնք թըրքական ակնոցով կը դիտեն ու կը դատեն հայ յեղափոխութեան ծնունդն ու գործունէութիւնը։

Նազըմ փաշայի այս յուշերը որ սկսած է հրատարակել թիւրք թերթ մը և որ անմիջապէս թարգմանաբար լոյս պիտի ընծայենք «Ազդակ»ի մէջ, կը բացուին Պոլսոյ Գում Գաբուի հայկական ցոյցերու պատմութեամբ։ Անոնց մէջ հեղինակը կը բացատրէ թէ՝ ինչո՞ւ ինք «հայերու դահիճ» կոչուած է։ Կը նկարագրէ Հնչակ, Դրօշակ և Դաշնակ յեղափոխականներու թըրքակործան գործունէութիւնը։

Ընթերցողներ, համբերեցէք քանի մը օր եւս և դուք առիթը պիտի ունենաք «Ազդակ»ի մէջ կարդալու բազմաթիւ զգայացունց նորութիւններ և յայտնութիւններ պարունակող այս յուշերը։

ՀԱՅ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1930-1931 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Ես ձեզի չեմ ձանձրացըներ եւ ամեն առարկայի մասին առանձին չեմ խօսիր, այլ կ'առնեմ ամեն աշակերտի բոլոր առարկաներուն միջին ընդհանուր կարողութիւնը. արդէն մեզի համար ամենէն աւելի կարեւորութիւն ունեցողը տղոց իմացականութեան ուժն է, ըմբռնելու, գիտելու, դատելու և իւրացնելու կարողութիւնը։

Այդ տեսակէտէն՝

Պատրաստականին մէջ աղջիկներէն՝ տկար չկայ, 1 միջին, 4 ուժեղ. տղաներէն՝ տկար չկայ 3 միջին 2 ուժեղ, ընդհանուրը 10 հոգի։

Ա. դասարանի մէջ աղջիկներէն՝ 2 տկար, 1 միջին, 2 ուժեղ, տղաներէն՝ 2 տկար, 3 միջին, 6 ուժեղ. ընդհանուրը 15 հոգի։

Բ. դասարանի մէջ աղջիկներէն՝ տկար չկայ, 3 միջին 6 ուժեղ. տղաներէն՝ տկար չկայ 1 միջին, 5 ուժեղ. ընդհանուրը 15 հոգի։

Գ. դասարանի մէջ աղջիկներէն՝ 1 տկար, 3 միջին, 2 ուժեղ. տղաներէն՝ 2 տկար, 6 միջին, 6 ուժեղ. ընդհանուրը 20 հոգի։

Ուրեմն չորս կարգերուն մէջ.

Բոլոր աղջիկներէն տկար են՝ 3, միջին կարողութեան՝ 8, ուժեղ են՝ 14. ընդհանուրը 25 հոգի

Բոլոր տղաներէն տկար են՝ 4, միջին կարողութեան՝ 13, ուժեղ են՝ 18. ընդհանուրը 35 հոգի։

Միասին առած՝ տկար 7 աշակերտ, միջին են՝ 21 եւ ուժեղ 32. ընդհանուրը 60 աշակերտ։

Եթէ դասարանները և երկու սեռերը իրարու հետ համեմատելու ըլլանք՝ կ'ըստանանք.

Պատրաստականի մէջ ընդհանուր առմամբ աղջիկները աւելի ուժեղ են, քան տղաքը։ Բայց ընդհանրապէս ժիր դասարան է։

Առաջին դասարանի մէջ աղջիկները քիչ են և համեմատելը դժուար է. տղաքն ալ իրար մէջ հաւասար չեն. դասարանը շատ որոշ երկու թեւ ունի՝ սլացող թեւ մը և կոտրած թեւ մը, որ բնականաբար կը դժուարացնէ թռիչքը։ Բայց ամբողջ թեւը շատ է արժէքաւոր։

Բ. դասարանը աղջիկներու մեծամասնութեամբ դասարան մըն է. և աղջիկները շատ պատուաւոր դիրք ունին. տղաքը քիչ մը աւելի ուժեղ են։ Ընդհանրապէս երկրորդ դասարանը մեր դպրոցի ամենէն միաձոյլ, հաւասար ու ամբողջութիւն մը կազմող ներդաշնակ դասարանն է։ Անշուշտ հոս որոշ դեր ունի, որ անոնցմէ մեծ մասը մեր Ս. Նշան Ազգային վարժարանի աւարտականներն են և հին ընկերներ են իրարու։

Գ. դասարանի մէջ աղջիկները քիչ են և ուժեղ չեն. տղոց մեծ մասը շատ աւելի պատրաստուած են և աշխատունակ։ Մեր դպրոցի ամենէն աւելի անհաւասար ու բաժան-բաժան դասարանն էր այս տարի. շատ են իրարմէ տարբեր թէ՛ իրենց ընտանեկան պայմաններով, թէ՛ իրենց նախաճեմարանեան կրթութեամբ, թէ՛ տարիքով, թէ՛ հոգեկան կազմով ու հակումներով։ Լաւարանները երբ հասնինք ու ամէն մէկը ընտրէ իր նախասիրած ճիւղին աշխատանքները, այն ժամանակ կուգայ ներդաշնակութիւնը։

Համեմատելով առաջին կիսամեակի հետ երկրորդ կիսամեակի թիւերը բարձրացած են բոլոր դասարաններու մէջ։

Պատրաստական դասարանին մէջ միայն թուաբանութիւնն է, որ երկրորդ կիսամեակին չի բարձրանար։ Մնացածները թեթեւ բարձրացում ունին։

Ա. դասարանը զգալի բարձրացում ունի ամէն առարկայէ։ Բ. դասարանը շեշտուած բարձրացում ունի բոլոր դասարաններու մէջ. Գ. դասարանի մէջ բարձրացումը տկար է, իսկ մաթեմատիկի ու բնագիտութեան համար նոյնիսկ թեթեւ ընկրկում մը կայ։

Չորս դասարաններու միջին նիշը, այսպէս ըսած մեր դպրոցի միջին նիշը առաջին կիսամեակին եղած է 7,34, իսկ երկրորդ կիսամեակին 7,84. Դպրոցի մը միջինը, երբ 7 ամբողջը կը լրացնէ կը համարուի նորմալ. ատկէ վերը բարենիշ մըն է։ Ուրիշ խօսքով մեր աշակերտութեան միջին կարողութենէն դժգոհելու պատճառ մը չունինք։

Եթէ կարողութեան հետ նաեւ աշխատութիւնը, աշխատասիրութիւնը հաշուի առնելու ըլլանք՝ դժգոհելու աւելի եւս պատճառ չենք ունենար։ Որովհետեւ 60 հոգիէն 7 տկար աշակերտի դէմ միայն 3 հոգի գէշ աշխատող ունինք. 21 միջին կարողութեան դէմ միայն 16 միջակ աշխատող և 32 ուժեղ կարողութեան դէմ 29 լաւ աշխատող,

Ի՞ՆՉ ԿԸՍԵՆ ԹՈՒՐՔ ԹԵՐԹԵՐ

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԵՄԱԼ ՊԷՏՔ ՉԷ ՄՆԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԼՈՒԽԸ

Սղերդի երեսփոխան Մահմուտ պէյ հետեւեալ խմբագրականը հրատարակած է Էնկիւրիի «Հաքիմիյէթի Միլլիյէ»ի և Պոլսոյ «Միլլիյէթ» թերթերուն մէջ.—

«Կազին թող քաշուի քաղաքական կեանքէ, տեղը ուրիշին տայ, յաղթանակի արձանի մը նման, պալատի մը մէջ ոչ-պատասխանատու և ոչ-գործօն վիճակով մը նստի, ու աղօթէ ազգին համար»։

Ասկէ ինը տարի առաջ, Իզմիրի վերագրաւումի վաղորդային, այս ձայնը լսած էինք։ Այդ ժամանակ, այս կարծիքը յայտնող կարճատեսները, դէպքերու ընթացքին առջեւ, յետոյ չդժուարացան հասկնալու իրենց սխալը։ Հիմա նոյն կարծիքը կը յայտնեն նաև ընդդիմադիր թերթերը։ Այսպէս, քանի մը օր առաջ, անոնցմէ մէկը կը գրէր.

«Պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ ազգերու մեծ յաղթանակներ շահեցնող մեծ հրամանատարները, վարչական, քաղաքական և տնտեսական գետիններու մէջ օգտակար չեն եղած անոնց։ Որովհետև անոնք միայն հրամանատարութեան մէջ մասնագէտ էին, և ուրիշ բանի չէր հասներ իրենց խելքը։ Ասկէ զատ, ազգի մը յաղթանակը մէկ անհատի անհատի գործը չէ, այլ ազգին գիտակցութեան արդիւնքը։ Ուէ հրամանատար, սպարապետ սահղծող ազգը, վարչական, քաղաքական և տնտեսական գործերու վարիչներ ալ ստեղծած է։ Հետեւաբար, Լօզանի և Տուլմա Պաղչէի հերոսները թող մէկ կողմ քաշուին, և տեղը տան ազգին ծոցէն ծնելիք մասնագէտներու»։

Յօդուածին տեսակէտը շատ ուրոյն է, բայց ստորագրութիւն չգտնուիլը պակաս մըն է։ Վերլուծելիք գրութեան մը հեղինակը գիտնալն ալ մեծ օգտակարութիւն ունի։ Շատ անգամ, նախադասութիւններու մէջ որոշակի չպարզուած կարծիքները կարելի է դիւրութեամբ կարդալ հեղինակին անձին և ձայնութեան մէջ։

Ջենք գիտեր ինչո՞ւ, ընդդիմադիրները տեսակ մը թշնամութիւն ունին անցեալին հանդէպ։ Ազգային պայքարի փառաւոր գրուագներուն վերյիշումը կը ջլատցնէ զանոնք։ «Լօզան» և «Տոլմա Պաղչէ» բառերուն կրկնութիւնը կը նեղէ զանոնք։

«Ամբողջ պատմութիւնը կը ցուցնէ թէ, բոլոր իշխանաւորները անձնական կամ ժառանգական իրաւունք մը կը թողնէին գրուածին, և աֆիոնի սիկարի նման ծըխել կուտային ժողովուրդին»։

Ասիկա գրող յօդուածագիրը և. թէ ըսել կ'ուզէ որ Տոլմա Պաղչէի և Լօզանի հերոսներն ալ այսպէս բրած են, աշխարհի ամենամեծ անխիղճն է։ Ամէն մարդ գիտէ թէ այդ հերոսները այնպիսի նկարագիր չունէին որ իրաւունքը գրուածին թողնելով, իրենք նստէին յաղթանակի չուքին տակ և ազգին վրայ բռնանային։ Եթէ Կազին մենատիրութեան տենչացող ըլլար, ոեւէ ուժ չպիտի ընդդիմանար անոր։ Նոյնիսկ ոչ թէ բանի, այլ ազգին ուզելովը կրնար հաստատել այդ տեսակ վարչաձեւ մը։ Բայց անոր նման մեծերը չեն կըրնար նման պզտիկութիւններու գիջանիլ։

«Երբ զգամ թէ իմ բոլոր գործերուս մէջ ազգս ինծի հետ չէ, կը զգուշանամ վայրկեան մը անգամ իշխանութեան գլուխ գտնուելէ»։

Այս տողերուն հեղինակը իբր օրինակ կը յիշէ Մօլթքէի (Գերմանիա), Ֆօշի (Ֆրանսա) և Հէյկի նման յաղթական հրամանատարներ, որոնք պատերազմէն յետոյ քաշուեցան քաղաքական կեանքէն և վարչական իշխանութիւնը ձեռք չառին։

Յաղթանակէն յետոյ, արդեօք Կազին ինչո՞ւ գործին գլուխը մընաց. որովհետեւ կը տեսնէր թէ մեծ պարտականութիւնը պատերազմէն յետոյ կը սկսէր։ Զինուորական յաղթանակը պարզապէս գետին պատրաստեց ընկերային բարենորոգումներուն։ Խալիֆայութեան և սուլթանութեան խնդիրները կային, վարչաձեւի խնդիրը լուծուած չէր։ Արդ, Կազին որո՞ւ կրնար վստահիլ անոնց կարգադրութիւնը։

Կազիին ծրագրած յեղափոխութիւնը միայն սուլթանական վարչաձեւի մարդիկը չէ որ չէին հասկընար, այլ և իր շրջապատի անձերէն ոմանք, ինչպէս յետոյ երեւան եկաւ։

Յօդուածին մէջ յիշուած օրինակներուն գալով, անոնք բոլորն ալ անտեղի են։ Մարաջախտ Մօլթքէ իշխանութեան չանցաւ, որովհետեւ Գերմանիա չունէր այս տեսակ անհր ժեշտութիւն մը։ Մէջտեղն էր Պիզմարքը, որ Մօլթքէի չափ կարեւոր դեր կատարեց յաղթանակին մէջ։

Ֆրանսայի և Անգլիոյ դիրքն ալ կարելի չէ բաղդատել Թիւրքիոյ տկար դիրքին հետ։ Ցեառյ սխալ է Կազին նմանցնել պարզ հրամանատարներու։ Ան էր որ ստեղծեց միլլի բանակը, ինքը բանակն է ան. և ոչ թէ պարզ հրամանատար մը։

որ ըսել է ամէն տեսակ կարողութիւն ունեցողներու կողմէն ալ ջանքը զգալիօրէն մեծ է աշխատելու և օգտուելու։ Մեր աշակերտները ընդհանրապէս լուրջ աշխատողներ են. իրենք իրենցմէ, օգտուելու և օգտակար ըլլալու գիտակից ցանկութեամբ։

Արդէն Հայ Ճեմարանի բոլոր աշխատանքներուն հիմը ինքնաշխատութեան վրայ է դրուած, գիտակից ինքնաշխատութիւն. մենք գիտակցօրէն չենք մտեր, չենք հըրեր, շատ բան պատուիրելէն ետքը չենք ստուգեր, կը թողնենք, որ տղաքը իրենք քալեն, իրենք վըճռեն քալելը. մեր համոզումով ա'յս տեսակի աշխատանքն է, որ մնայուն կրթիչ արժէք ունի և բազմնաւոր է ապագայի համար։ Զանազան պարգեւներու, գովեստներու, նիշերու, պատիժներու և սպառնալիքներու տակ կատարուած հարկադիր աշխատութիւնը ո՛չ աշխատելու սէրը կուտայ, ո՛չ ալ աշխատիլ ուզելու կամքին կրթութիւնը։ Մենք որքան որ կը ջանանք, որ մեր աշակերտները բան մը սորվին, բայց աւելի կը ջանանք, որ աշակերտները աշխատիլը սորվին, աշխատելու եղանակը սորվին, աշխատանքի համը առնեն։

Քանի մը դէչ աշխատողները մէկդի դնելով, որոնք բնականաբար կամաց կամաց թափին պիտի մեր դպրոցական մաղին ծակերէն, միջակ աշխատողներէն մէկ քանի հոգին ունին իրենց տխուր արդարացումը. ընտանեկան տնտեսական շատ ձախորդ պայմաններու մէջ կ'ապրին։ Անբաւարար աշխատողներէն քանի մը հոգի ալ մեր ազատ ձգուած աշխատութեան եղանակին վարժ չեն. դժուար կ'ընտելանան կամաւոր ու յօժարակամ աշխատութեան։

Ինքնաշխատութեան և ընթերցման հաճելի եղանակով մը վարժութիւն ու սովորութիւն տալու համար շաբաթը երկու անգամ ազատ ու դիւրին ընթերցման յատկացըւած երկ-երկու ժամ ունինք ճաշերէն ետքը։ Մեր տղաքն ու աղջիկները, ով որ ուզենայ կրնայ գալ և մեր գրադարանի ընտրուած և ամէն դասարանի համար նշանակուած գրքերէն առնել և հոն նըստիլ ու կարդալ։ Ով կ'ուզէ կուգայ ով կուզէ չի գար, կը մնայ ինչքան որ կը ցանկայ։ Ամէն անգամ այդ ազատ ընթերցման եկած են 25—30 հոգի, երկու սեռէ, և անընդհատ երկու ժամ կարդացած են լարուած ուշադրութեամբ սրբազան լռութեան մը մէջ. կ'զգաս, որ դէմդ նստած այդ մեծցող մարդիկը գիտեն թէ ինչ կ'ուզեն և ինչ կ'ընեն։

(3) (Շար.)

ՅՈՅՆ ՕՐԱԳՐՈՂԻ ՄԸ ՊՐՊՏՈՒՄՆԵՐԸ

ԿԷՓԷՈՒՆ

ԿԷՓԷՈՒԻ ՄԷՋ ՌՃԻՐՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ

48 Մենշեւիկներու դնդակահարութիւնը

ՓԵԹՐՕԿՐԱՏԻ ԵՒ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եթէ ռուսական Մոսկուան կարմիր Ներկայի անձկութեամբ, եւրոպական Փեթրօկրատը, հակառակ անունին Լենինակրատ դարձուելուն, կը մնայ միշտ հին Փեթրօկրատը, Ռուսիոյ մեծ մայրաքաղաքը, որ ինչ որ ալ ըսեն և ինչ որ ալ գրեն, կ'ապրի իր անցեալի յիշատակներով և կը շրջէ իր մեծ — ո՞վ գիտէ որ օրուան — ապագայով։ Ուրիշ ոչ մէկ տեղ, «ժամանակաւորութիւնը», թէ իբրեւ ըմբռնում և թէ իբրև վարչաձեւ չի ցցուիր ձեր աչքին ամէն քայլի ամէն շարժում ամէն դէպքի վրայ, որքան իր չքեղ պալատներով. իր գեղեցիկ փողոցներով, իր նրբակերտ ռուսերով և վեհաշուք Նէվայով այս մեծ քաղաքին մէջ. Ասիկա խելոյն կ'ըմբռնէք, եթէ պզտիկ պտոյտ մը ընէք իրիկուան ժամերուն Նէվսքիի մեծ պողոտային վրայ։ Հոն պիտի տեսնէք երթեւեկող ուրիշ բազմութիւն մը, որ հասարակաց ոչինչ ունի Մոսկուայի բազմութեան հետ։ Պիտի տեսնէք հոն դէչ հագուած այլ պատուարիչ մարդիկ. Պիտի տեսնէք հոն իրական բանուորներ և ոչ թէ «ընկեր» բանուորներ։ Պիտի տեսնէք հոն կիներ, որոնք գիտեն ցնցոտիներէն քօսթիւմներ չինել։ Պիտի տեսնէք հոն լուացուած մարդիկ։ Պիտի տեսնէք հոն մարդկային բազմութիւն մը, որ գիտէ քալել, հանրակառք հեծնել, ներողութիւն խնդրել։ Պիտի տեսնէք հոն մարդկային բազմութիւն մը, որ կրնայ իր «դառնութեան ջղաձգութիւնը հեգնական ժպիտի փոխել»։

Եթէ Մոսկուան այսօրուան վարչաձեւին հանգուրժող մայրաքաղաքն է, Փեթրօկրատը մայրաքաղաքն է այն զարհուրելի ընդդիմութեան, որ կրնայ չարտայայտուիլ ձայներով, բողոքներով և ընդվզումներով, բայց որ կ'արտայայտուի աւելի սարսափելի բանով մը,— իր ամբո՛ղջ կեանքով։ Լէնինը բան մը գիտէր, երբ համայնավար պետութեան մայրաքաղաքը Մոսկուա փոխադրեց։ Գերազանցապէս նուրբ զգայնութեամբ օժտուած այդ մարդը չէր կրնար դիմանալ և գործել անհնազանդ այս քաղաքի ընդդիմադիր մթնոլորտին մէջ։

* *

Այսօրուան ռուսական պոլշեւիզմի մարդիկը ուզածնուն չափ կրնան աղմկել։ Ասպարանքի վրայ լոյս տեսնող թերթերը կրնան գրել ինչ որ կ'ուզեն։ Կրնան ուզածնուն չափ կարմիր դրօշներ պարզել։ Կրնան վերջապէս ամէն տեսակ տխմարութիւններ գծել Փեթրօկրատի մեծ յիշատակարաններու հիմերուն վրայ։ Իրողութիւնը այն է որ, մեծ հանրաքուէին առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Թրոցքի-Սթալին պառակտումին հետեւանքով, «Փեթրօկրատի բանուորները, իրենց ջախջախիչ մեծամասնութեամբ պարսաւեցին Ռուսիոյ այսօրուան դիկտատորը»։

Այսօրուան ռուս պոլշեւիզմի մարդիկը կրնան ուզածնուն չափ փրփրականտ մղել և հիմնել հակակրօնական թանգարաններ, կամ գոցել եկեղեցիներ։ Իրողութիւնը այն է որ «Ասագ Ոսքրաթի դիչերը, Նէվսքիի մեծ պողոտան լեցուած էր մեծ մասով կիներէ և բանուորուհիներէ բաղկացած բազմութեամբ մը. որոնք կը շրջէին վառած մոմերը ձեռքերուն մէջ»։

Սովիէթներու զանազան ճառախօսները կրնան ուզածնուն չափ, թատրոններու և սինեմաներու մէջ ճառել. թէ պէտք է կարգապահութիւն, համբերութիւն և հզանդութիւն ցոյց տալ կուսակցութեան որոշումներուն նկատմամբ։ Րուսաքօֆը սակայն Փեթրօկրատէն էն, Փեթրօկրատ կ'աշխատէր և հոն էր պայթեցուց մեծ գայթակղութիւնը, որ հաստատեց թէ, «մտածումի եւ խղճի ազատութիւնը այնքան հեչտօրէն չենթարկուիլ Փեթրօկրատի մէջ, որքան Մոսկուայի մէջ»։

Այս քաղաքին մէջ հետեւաբար կրնաք տեսնել այն բոլորը, զորս ձեզմէ կը ծածկէ Մոսկուան և նոյնինքն բանուորներէն իմանալ այն՝ ինչ որ պոլշեւիզմի մայրաքաղաքը չի ըսեր քեզի։ Կը սխալին ամէնք անոնք որ կը կարծեն թէ Լէնինկրատը կը մարի և թէ Էրմիթաժէն, ուրիշ թանգարաններէ և Ցարսքօէ Սէլոյէն զատ դիտուելիք այլ բաներ չկան։ Ընդհակառակը։ Լէնինկրատի մէջ կը տեսնէք ամբողջ իրական Ռուսիան։ Ե՛ւ անցեալ և՛ Ներկայի Ռուսիան։ Բայց ամէն բանէ առաջ կը սհենէք այսօրուան կացութիւնը դատող, հասկցող Ռուսիան։ Ոչ թէ շատախօսող, այլ իրապէս աշխատող Ռուսիան։ Հոն, մարդ կը տեսնէ Սթալինի այսօրուան վարչաձեւը Մոսկուայի թատերական ցուցադրութիւններէն դուրս և կ'իմանայ ճըշմարտութիւնը՝ առանց «պիւրօքրասի»ի միամիտ կեղծարարութեան։ Հոն կարելի է իր ամբողջ մանրամասնութեանց մէջ իմանալ Կէփէուի վերջին ամօթալի ոճիրը,— այսինքն գնդակահարութիւնը 48 ռուս մենշեւիկներու. որոնք իբրեւ հակայեղափոխականներ հռչակուեցան և որոնք, վճռագրի համաձայն, կ'ուզէին սովամահութեան դատապարտել ռուս ժողովուրդը...

Որքա՜ն բաներ անծանօթ են ոչ միայն այստեղ, Յունաստանի մէջ, այլ նոյնիսկ այն բոլոր երկիրներու մէջ, որոնք այնքան մօտէն կը հետեւին մեծ փորձարկութեան երկրի իրադարձութեանց։ Եւ որքա՜ն քստմնելի ոճիրներ մութին մէջ կը մնան։

Տ. ՍՎՈԼՕՓՈՒԼՕՍ

(16) (Շար.)

(Շար. Ա. էջի Ե. սիւնակէն)

մեր ներկայ նիւթին հետ առնչութիւն ունեցող անհրաժեշտութիւն մըն էր այս պարագան, քանի որ այլազան գլուխներով ծնունդներու մասին կը խօսինք կարենալ ստուգելու կապիկին ալ մարդէն ծնած կամ սերած ըլլալու պարագան։

Ըստ Տարվինի եթէ մարդիկ կապիկէն սերած ըլլային բնականօրէն անոնք տրամաբանութիւն բռնածը չպիտի ունենային։ Աւսր բանաւոր փաստը այն է թէ՝ երբեմն մարդիկ ի մօրէ համր կը ծնին և կապիկներու նման միայն կը կակազին խոր հեյակերպերու տարբերութեամբ, և սակայն երբեք չէ տեսնուած որ դարերու ընթացքին կապիկէ խօսուն մարդ մը կամ կենդանի մը ծընած ըլլայ։ Այս տուեքներէն հետեւցնելով կը տարուինք ըսելու որ կապիկէն մարդ չի ծնիր, ընդհակառակը մարդէն կապիկ կամ կապկանման միմոս կամ իժանման և հըրէշանման ծնունդներ տեղի կուենան։

Կապիկէն կապիկ կը ծնի միայն, բայց մարդոցմէ ամէն ինչ, նոյնիսկ չան պէս հաջող կենդանիներ, հրէշներ մարդկային ձեւակերպութեամբ կազմուորուած և քիչ մըն ալ մարդու բնազդական յատկութիւններով օժտուած Հիդրաներ որոնք երեւան կուգան իբրեւ թերթի տնօրէններ և խմբագրապետներ, բարեգործութեան վարիչներ, նոբարոյս համայնավար բժիշկներ եւ դեռ ո՞ր մէկը կուզէք, յուդաներ... դատնիչներ... 30 արծաթի մարդկային ու ազգային նուիրականութիւններ սրբապղծողներ, (սէվր) քան դիւան ողէտներ ս՜ղլիոյ եւ րեսփոխանական ժողովոյ մէջ թիւքերը հայեր չեն ջարդած այլ հայեր ը թուրքեր բռողներ ու գրեր չինող միմոսներ, Սուրիոյ մէջ հայկական թագաւորութիւն պիտի չինեն բռողներ ու քարոզողներ, բայց անոնք կապիկի նման պոչ չեն ունենար իրենց ետին և դարձեալ կապիկներու նման պար կը բռնեն, կելնեն ու կիջնեն խելագարի ցափուռուքներով առանց միօրինակութենէ տաղտկանալու,.. և ասոնք ինծի պէս քեզի պէս մարդիկներ են բայց յատկութիւններով վայրենի կենդանիներ։

ԱՐՄԷՆ ՄԵՋԱ

"GOODRICH,,
"ԿՈՒՏՐԻՃ,,
ՁԵՐ ՕԹՕՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻ ՄԻԱՅՆ
"ԿՈՒՏՐԻՃ,, ՔԱՈՒՉՈՒԿՆԵՐԸ։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներուն բաղադրութիւնը ամենամաքուրն ու անխարդախն է. կտաւը պատրաստուած է Եգիպտոսի ամենաընտիր բամպակէն, որով կատարելապէս տոկուն և ապահով է։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկները համազօր են ամենավստահելի ապահովագրութեան. անոնցմով ճամբորդել, կը նշանակէ ապահովագրուած ըլլալ։ Այս ճշմարտութեան համոզուելու համար միայն մէկ անգամ փորձեցէք։

«ԿՈՒՏՐԻՃ» քաուչուկներու շինութեան միջոցին յառաջ եկած ոեւէ վնաս կամ թերութիւն երաշխաւորուած է։

Լիբանանի եւ Սուրիոյ ընդհ գործակալն է՝
ՄԻՇԷԼ ԹՐԱՏ՝ Պէյրութ
Հիւս. Սուրիոյ գործակալն է
Ս. ՔԷՊԱՊԻ Հալէպ

ԾԱԽՈՒ ԳԵՏԻՆՆԵՐ

Աժան գինով և վճարումի դիւրութիւններով Նահրի մօտերը 100էն 200 կամ աւելի կանգուն գետին գնել փափաքողները թո՛ղ դիմեն՝

BINDO MANHAM
Rue Allemby, Tel. 422, B. P. 722

150,000 քառակուսի կանգուն տարածութեամբ գետին մը որ կ'երկարի Պէյրութ-Թրիփօլի ասֆալթէ ճամբուն վրան, Պէյրութի կամուրջէն հինգ վայրկեան հեռու, բաժնուած է փոքր մասերու որոնք բոլորն ալ թուագրուած կը նային ընդարձակ ճամբաներու մեծ երակի մը։

Այս գետնին վրայ այժմ կը կառուցուի գործարան մը որով Պ. Պինտօ Մանհամ պիտի չինէ տնակները և ծախէ մեծ դիւրութիւններով։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել գետնին վրայ բացուած գրասենեակը ուր Պ. Հաճի Նազար Մէնէմշեան, հողերու յատակագիծերով գնողներու տրամադրութեան կտա կը գտնուի։

Աճապարեցէ՛ք, դիմումները բազմաթիւ են։

ԱՆԳԼ. ԹԱԳԱՒՈՐԻ ՄԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիոյ ներկայ թագաւորը երբ դեռ մանուկ էր, փափաքելով սուղ խաղալիք մը գնել և դրամի պակասութիւնը զգալով, իր մեծ մօրը Վիկթորիա թագուհիին հետեւեալ նամակը կը գրէ.

«Սիրելի Մեծ Մայրիկ,

«Երէկ, խանութի մը մէջ սքանչելի Մեքենական ձի մը տեսայ. փափաքեցայ գնել, դժբախտաբար միջոցը կը պակսէր. չէի՞ք ուզեր ազնուութիւնը ունենալ ինծի քիչ մը դրամ ղրկելու, իմ խաղալիքներս գնելու համար։

Քեզ սիրող Թոռնիկդ
ԺՕՐԺ

Մեծն Բրիտանիոյ թագուհին իր թոռնիկին այս անմեղ փափաքը տեղն երևնալով կը պատասխանէ.

«Սիրելի Թոռնիկս,

«Շատ մեծ ցաւով հասկցայ որ քեզի տրուած դրամը գնահատել չես գիտեր. հայրիկդ ինծի ըսաւ, որ բոլորը անմիջապէս կը ծախսես։ Այս շատ դէշ է, բաներուն յարգը գնահատելը պէտք է գիտնալ։

Գուրգուրալից Մեծ Մայրդ
Վիկթորիա

Երկու օր վերջ թագուհին հետեւեալ նամակը կ'ընդունի.

«Սիրելիդ իմ Մեծ Մայրիկ,

«Անհուն հրճուանքով ստացայ երկտողդ, որուն համար քեզի երախտապարտ կը մնամ. Երկտողդ հինգ ոսկիի փոխարէն գրավաճառի մը ծախեցի. ինչպէս կը տեսնէք, բաներուն յարգը գնահատելու ըսկսած եմ. հողար շնորհակալութիւններ։

Քու Ցորդասէր Թոռնիկդ
ԺՕՐԺ

ՀՈՒՆԳԱՐԱՑԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԿԸԼԼԱՆ

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՁԱԽՈՂԵԼԷ ԵՏՔԸ

Պուտափեշտի երկրորդական վարժարաններուն մէջ, տարեվերջի վըկայագիրներու բաշխումին առթիւ բազմաթիւ ուսանողներ անձնասպան եղած են իրենց նիշերը անբաւական գտած ըլլալնուն համար։ Մէկը ինքզինքը նետած է Տանուբի մէջ. ուրիշ երեք հոգի ատրճանակի գնդակներ գետեղած են իրենց կուրծքին մէջ։

Հանրային կարծիքը կը սկսի յուզուիլ ուսանողներու անձնասպանութեան համաճարակին ու պատճառը կը տեսնէ յետ պատերազմեան երիտասարդութեան ջղային քիչ դիմացկունութեան մէջ։

Խիստ քննութիւններ բացուած են զանազան կրթական հաստատութիւններու մէջ։

ԳԵՐՄԱՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՈՐ ԿԱՍԵՑՒԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՍԱՐՔԻԼՈՒԻ

Գերման բժիշկներու համաժողովը ընդգրկեց որոշում մը, որով կը հրաւիրէ կառավարութիւնը, նախատեսելով զինաթափութեան յառաջիկայ ժողովը, միջամտելու որպէսզի մահաբեր կազերու գործածութիւնը, ժողովուրդ մը բնաջնջելու մտադրութեամբ, անկարելի դարձնէ միջազգային համաձայնագրերով։

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

Գրեց՝ ՌՈՒԲԷՆ

ԻՐԱԳ

Երկու գլխաւոր բաժանմունք ունին Իրաքի ազգերը. մին նորագոյն եկողները (հնդիկ եւրոպացի եւլն.), որոնք չնչին թիւ են. իսկ միւսը հին ժողովրդների մնացորդները, որ օր աւուր իրենց կերպարանքը կը չէչտեն։

Այդ ազգերը ըստ հնութեան կարգի հետեւեալներն են։

Ասորեստանցոց մնացորդներ, որ ասորի կը կոչուին, կ'ապրին Մուսուլից հիւսիս. Քաղդէացիք, սիրեացիք, որ կ'ապրին ցրուած Պաղտատից-Մուսուլ և հեռուները։ Հայերը, որ ցրուած կ'ապրին։ Սրանք բոլորն ալ քրիստոնէական զանազան դաւանանքների կը պատկանին և իրենց թիւը 122—130,000 պիտի լինի։

Հին ժողովրդներից պիտի համարել սաբիացիները՝ 10,000ի չափ, հրէաներ՝ 100,000ից ոչ պակաս, որոնք եկած են Նաբուգոդոնոսորի ժամանակակից ու հնագոյն ազգերն են։ Սրանց կողքին պատկառելի քանակ կը ներկայացնեն իրանեան ժողովրդները՝ 800,000—900,000 պարսիկներ, լօռեր, բէլուջներ, քրտեր։ Սրանց մէջ ամենամեծ թիւը կը կազմեն քրտերը 600—700,000, որոնք իրենց հերթին միապաղաղ չեն իբր կըրօնք, իբր ցեղ և իբր լեզու։ Կան չիա, սիւննի, Ալիալլահ եղիտ դաւանանքով քրտեր, կը խօսին բաբանի ու կրմանջի քրտերէնը, իսկ ցեղային արիւնով դժուար է որոշել նրանց ինքնութիւնը։ Մուկացոց, մամխոտանցոց և շատ ալայիտների մէջ պիտի որոնել հին հայկական արիւնը. իրանք քրտերն իսկ կը յիշեն իբր աւանդութիւն իրանց նախնիքների հայ լինելը։ Ոմանք կ'ասեն՝ ասորիները քրիստոնեայ քրտեր են, իսկ ոմանք էլ կ'ասեն՝ Սուլէյմանիէի քրտերը մահմեդական ասորիներ են։ Արդեօք այս քրտերը, հին մէտե՞րն են թէ կորդուացիք, դեռ ուսումնասիրուած չէ, բայց Իրաքում այս խմբակցութիւնը ամենից ուժեղն է և արաբից յետոյ ներքին կեանքում ամենից մեծ ազդակ։ Կան նաև թիւրքմէններ, որ խալիֆաների ժամանակներից եկած են Միջին Ասիայից։

Այս խմբակցութեանց կողքին կան գլխաւորապէս Եփրատի վրայ խսկական արաբները, որոնք վաչկատուն կամ նըստակեաց են։ Այս «արաբ-արաբբերին» (բուն արաբներ) կը պատկանին Անազէները, Շամմաները, որ մի դար առաջ տէրն էին Իրաքին. բայց սրանցից՝ մունթէֆիկ, բէնի լամ, բաթթար, զիգրիտ, Աբու Մոհամէտ, Շար, Զոբէյիր ցեղերը։ Բոլո՛րն էլ բուն արաբներ են, որ դուրս են եկած Արաբիայից և կը բռնեն Եփրատի երկայնքը։ Իսկ Տիգրիսի վրայ ընկածները «արաբ-մուստաարիբա» են։ Այս երկու տեսակ արաբները իրարու աւելի մօտ են, քանի որ մի ընդհանրական արաբական լեզու ունին։ Եթէ այս երկուքը միասին վերցնենք, կը կազմեն Իրաքի ազգաբնակութեան մեծամասնութիւնը. բայց եթէ միասին չվերցնենք, ոչ մի ազգութիւն մեծամասնութիւն չէ, համեմատական են իրարու հետ։

Այս ժողովուրդները իրար խառնուած չեն։ Քաղաքներում գլխաւորապէս հրեաներ, քրիստոնեաներ, եկուորներ և «արաբ-մուստաարիբա»արաբներ։ Դաշտերում, մինչև այնտեղ ուր արմաւը կը հասնի, արաբներ։ Ուրտեղ կը վերջանան արմաւը և դաշտը կը սկսին իրանեան ցեղերը և ասորիները։ Բոլոր բարձունքները քրտերն են։

Այս կրօնական, ազգային հակընդդէմ դասաւորումից բընականաբար պիտի ստեղծուէին հակադիր քաղաքական ձըգտումներ՝ բացայայտ կամ չողանտ վիճակում։ Եւ իրօք Իրաքում կան հետեւեալ երեք տրամադրութիւնները։

ա) Բուն արաբները և արաբ մաւորականների մեծ թիւը համամիտ են արաբական երկիրների ամբողջացման։ Սրանք պանարաբիզմի կողմնակից են։ Եւ եթէ վահաբիները, Նէճտից եկած արաբները կը ձգտին իբն Սէուտի իշխանութեանը կցուիլ, բայց մեծամասնութիւնը կը ձգտի Անդրյորդանանով, Պաղեստինով ու Սուրիայով Արաբիա ստեղծել, կամ դաշնակցելով, կամ միութիւն առաջ բերելով իրարու հետ։

բ) Իրանեան ժողովուրդները. սրանցից գլխաւորապէս քրտերը, ասորիները և մասամբ պարսիկներ դէմ են արաբին ու նրա ուժեղացման ձգտումներին։ Սրանք կ'ուզեն ինքնուրոյն կեանքով ապրիլ, ոմանք անկախ բոլորովին Իրաքից, ոմանք էլ ինքնավար Անգլիոյ հովանու տակ իբր հակառակորդ արաբ տարրին։

գ) Երրորդ հոսանքը լեռների և Եփրատի մէջ ընկած Տիգրիսի հովտի խառնուրդ արաբացած արաբներն են գլխաւորապէս, հրեաները և այլ մանր ժողովուրդներ, որոնք չահագրգռուած չեն պանարաբիզմով կամ իրանեան ժողովրդների անջատողականութեամբ։ Սրանց դերն է հաւասարակշռել երկու տարրերը և հակառակ հոսանքները ու առաջն առնել Իրաքի բաժանման։ Սրանք կողմնակից են Իրաքի անկախութեան Անգլիոյ հովանու տակ։

Կան ժողովուրդներ էլ, ինչպէս հայերը, որ անտարբեր են այս քաղաքական հոսանքների հանդէպ. իրանք իրենց կը համարեն հիւր. չէզոք են բոլորի հանդէպ և կը բաւականանան իրենց ազգային ներքին կեանքով։

Այս ուղղութիւններից ո՞րն է, որ ապագայ ունի, և ի՞նչ ապագայ կը սպասէ նորաստեղծ թագաւորութեան, որի այս կամ այն վիճակից մենք ևս հեռաւոր շահեր ունինք. քանի որ նա կանգնած է Հայաստանի ներքին դռների առջև։

Նախ և առաջ պիտի նկատել, որ Իրաքի զանգուածների արաբների, արաբացած արաբների, քրտերի, պարսիկների և այլ փոքրամասների մէջ, բացի Քէրքուքի և մի քանի գիւղական խմբակցութիւններից, որոնք թուրք կամ թուրքմէն են, Տաճկաստանը չունի ոչ մի յենարան։ Թուրքիոյ պանթուրանիզմը և նրա Ազգային Ուխտով Մուսուլի նահանգի վերադարձման տենչը անիմաստ են։ Կան մի քանի մտաւորականներ, հին թրքական պաշտօնեաներ, որ դեռ կը մնան Իրաքում, կը յիշեն երբեմն Թուրքիոյ գոյութիւնը, բայց երկիրը արդէն այնպէս երջանիկ է որ կորած է Թուրքը, և ինչ էլ լինի, ներկան գերադասելի է քան անցեալը։ Թրքական վտանգը Իրաքի ներքին կեանքում վտանգ չէ։ Նա իբր արտաքին վտանգ էլ այժմ սանձուած է. քանի կայ թուրք-բրիտական անտաֆօնիզմը թուրքիան զրկուած է Իրաքին վտանգելու հնարաւորութիւնից։ Թուրք վտանգը կայ արտաքին աշխարհից, ներքում նա չնչին վտանգ է։

(10) (Շար.)

ԿՈՉ
ԿՐՕՆ. ԵՒ ԱԶԳ. ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆՑ

«Ուսուցչական գաղթ»ը սովորական գործածութեան մէջ է մտած մեր դպրոցական տարեգրութեան մէջ։ Սակայն իրականութիւնը մեր աչքին առջեւն է։ Ոչ ոք կը խորհի թէ կը փորուի հայ դպրոցի հիմքը։ Ուսուցիչը ինքը դպրոցն է. մատնելով ուսուցիչը անորոշութեան, կը մատնենք նոյն վիճակին ամբողջ դպրոցը, մատաղ սերունդի դաստիարակութեան սուրբ գործը։

Ուսուցչի առջեւ պէտք չէ ցցել անորոշութեան սեւ ուրուականը։ Դա՛ս առնենք քաղաքակիրթ երկիրներէն. անոնք՝ դպրոցական շրջանը չլրացած, արդէն կազմած կ'ըլլան իրենց ուսուցչական կազմերը, մեր մէջ ամէն տեղ առաւել կամ նուազ չափով ցաւը նոյնն է. անվերջանալի սակարկութիւն եւ հազուագիւտ բացառութիւնները յարգելով, կրնանք ըսել թէ դպրոցներու բացման ժամանակ միայն, կը ճշդուի հայ ուսուցչութեան դիրքը։

Ինչո՞ւ չենք ուզեր ճանչնալ ծգել ուսուցչութիւնը, ինչո՞ւ կը զլանանք անոր տալ ամսականները իբրեւ պարտականութիւն եւ ոչ թէ իբրեւ «բարիք» կամ «նպաստ», այս մարդկային տարրական պարտականութիւն է։ Ազգ. պատուի եւ արժանապատուութեան դէմ մեղանչում է՝ երբ հաճոյք կ'զգանք որ ուսուցիչները տար անոր դուռը բաղխեն, նոր պաշտօն փնտռեն եւ իրենց հանգիստի քանի մը ամիսներն իսկ, ամսաթոշակնին զանձելու մտատանջութիւններով անցնեն։ Երբ չորս ամիս շարունակ ամսաթոշակ չստացող դժբախտ ուսուցիչ ուսուցչուհիներ ունինք. քար անտարբերութիւնը թէ ո՞ր աստիճանին հասած է բոլորիս ծանօթ է։ Վերջ տանք անհեթեթ փառասիրութեանց։ Խոստովանինք թէ այս գաղութը ի վիճակի է իր դպրոցները աւելի նպաստաւոր պայմաններու մէջ դնելու, երբ անոր ղեկավարները լրջօրէն ըմբռնեն իրենց կոչումը։

Առաջնորդներու, Պատ. Ուս. Խորհուրդներու, Թաղականութեանց, Հոգաբարձութեանց եւ կրթ. մարմիններու՝ պատրաստ ենք օգտակար ըլլալ, պահանջուած լեզուներու եւ ճիւղերու համար տալով պատրաստուած ուսուցիչ ուսուցչուհիներ։ Աւելորդ չըլլար յիշել թէ բարձր կուլտուրային հասած ժողովուրդը իրենց կրթ. մշակներուն մէջ ոչ մէկ խտրութիւն չեն դներ։ Այս առթիւ կոչ կ'ընենք նաեւ մեր յարգելի պաշտօնակիցներուն՝ որ իրենցմէ իւրաքանչիւր անդամ հաւաքական կեանքով մը ապրի եւ ոգեպէս զգայ թէ այդ հաւաքական կեանքը իրմով եւ ինք այդ հաւաքական կեանքով միայն կարող են բարձրանալ։

Կազմակերպուած եւ զօրեղ կերպով պէտք է պաշտպանենք մեր եւ դպրոցի պատիւը, անոր խաղաղ զարգացումը. հայ ուսուցչութիւնը պէտք է խրոխտ կերպով դիմագրաւէ ամէն մէկ կամայականութիւն։

Սխալ չհասկցուինք. ուսուցիչ, Թաղ. Խորհուրդ եւ հոգաբարձութիւն, ձեռք ձեռքի տուած, համերաշխութեամբ պէտք է գործին փարին, յարգելով միմեանց ինքնուրոյնութիւնը եւ արժանապատուութիւնը։

Դէպի գո՛րծ բոլորս, դէպի համերաշխ աշխատանք եւ այդ ինչքան շուտ այնքան լաւ։

ԼԻԲԱՆԱՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒԷՏԻՈՅ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մարսէյլի «Հայ Սիրտ»ին մէջ կը կարդանք.—Կ'իմանանք որ Բարիզի մէջ կազմուած է ֆրանքօ-հայկական յանձնախումբ մը Ճէպէլ Մուսա լերան վրայ կանգնելու արձան մը եւ մատուռ մը՝ ի յիշատակ Սուէտացի հայ ապստամբներու Ֆրանսացւոց կողմէ ազատագրման եւ այդ անհաւասար կռուին մէջ ինկող հայ կտրիճներուն։

Կը լսենք նաեւ թէ ի մօտոյ Մարսէյլի մէջ ալ պիտի կազմուի մասնաճիւղ մը այդ նպատակով հանգանակութիւն կատարելու եւ թէ այդ պաշտօնը յանձնուած է Պ. Տիրան Թէքէեանին, որ իբրեւ ֆրանս. նաւային սպայ, իր դերն ունեցած է Սուէտիոյ հայ կտրիճներու ազատագրման գործին մէջ։

ՄԱՅՔԸԼ ԱՐԼԷՆ

«Լը Մուա» պարբերականին մէջ յօդուածագիր մը գովեստով կը խօսի Մայքըլ Արլէնի մասին, իբրեւ «ծագումով հայ վիպագիր մը», որուն գործերուն վերլուծումը կ'ընէ գնահատանքով։

ԸՆԴՀ. ԹՈՒԼՈՒԹԻՒՆ
ՊՈՅՔՈԹԻ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՄԷՋ
5 ԱՆԴԱՄՆԵՐ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՆ
Ալէյի եւ Սուգ էլ Ղարպի պոյքոթը վերջացած

Շաբաթ օր Փոքր Սերայի մէջ կատարեալ յուզութիւն կը տիրէր։ Լրագրողներ գրեթէ կը բանակէին անդ։ Երբ Ներքին, դատական եւ կրթական նախարարները խորհրդակցութիւն կ'ունենային, անոնց մօտ մտաւ հարցաքննիչ դատաւորը։ Իսկոյն յայտնի եղաւ որ պոյքոթի կոմիտէի բանտարկուած անդամներուն ազատ արձակման շուրջ կը դառնայ խորհրդակցութիւնը։

Երբ դատական եւ կրթական նախարարները մեկնեցան, Ներքին նախարար Մուսա պէյ Նամմուր յայտարարեց որ պոյքոթի կոմիտէի անդամներէն 5ը ազատ պիտի արձակուին։ Երբ հարցուեցաւ թէ ե՞րբ պիտի արձակուին մնացածները, նախարարը յայտարարեց որ՝ խնդիրը արդարութեան նախարարութեան փոխանցուած է եւ հաւանական է որ յառաջիկայ շաբաթ անոնք ալ արձակուին։

Եւ իրաւ ալ շաբաթ երեկոյ արձակուեցան հինգ անդամները՝ ՊՊ. Մունիր Սօլհ, Մուհիտտին Մահմասանի, Ֆիլիք Վ. Էֆիս, Շէհիտ Ճըպրայիլ եւ Մուսթաֆա Գալայինի։ Իսկ բանտ մնացողները, որոնք հացադուլ յայտարարած էին շաբաթէ մը ի վեր, սկսան կերակուր ուտել։ Այլեւս կարելի է վերջացած նկատել պոյքոթը եւ արդէն քանի մը օրէ ի վեր, բացի կարգ մը մոլեռանդ ազգայնականներէ, գրեթէ ամբողջ ժողովուրդը հանրակառք կը նստի։

Ալէյի եւ Սուգ էլ Ղարպի մէջ Պէյրութէն վերջ սկսող պոյքոթը ելեկտրական լոյսերու դէմ, գրեթէ վերջացած է եւ սկսած են լոյսերը վառել։ Հանր. նախագահը խոստացած է զեղչեր ապահովել ելեկտր. լոյսերու քիլովաթին վրայ եւ խնդրած վերջ տալ պոյքոթին։ Տեղւոյն պոյքոթի կոմիտէն յայտարարութեամբ մը ժողովուրդը հրաւիրած է վառելու ելեկտր. լոյսերը։ Այժմ բանակցութիւններ կը վարուին գիներու նուազեցման համար։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՆՆԻԿԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՄՈՒՐԱՏ ՃԱԳՐԻԻ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՄԱՆԸ ՏՐՈՒԱԾ

Հալէպի «Թէգատտըմ» թերթը 1 Յուլիս թիւին մէջ կը գրէ.—

Երէկ ժամը 9ին, Ոճրադատ Ատեանին առջեւ բերուեցաւ Հանր Մուրատ Ճագրի, խոհարարը եւ Մոհամմէտ Մէքքի, իր գործակատարը։ Դատարանի նախագահ հարցուցած է Մուրատ Ճագրիին թէ՝ կ'ուզէ՞ վերաքննութեան ենթարկել ամբաստանագիրը։ Ճագրի պատասխանելով ըսած է.

— Ձեր արդարութեան վստահ եմ, հետեւաբար վերաքննութեան իրաւունքէն կը հրաժարիմ։

Վերջը դատաւորը հարցուցած է.

— Փաստաբան նշանակա՞ծ էք պաշտպանելու համար Ձեզ։

— Այո, Իզզէթ Սազզալ եւ Էտմոն Բաբպաբ։

Դատաւորը վերջը հաղորդեց թէ դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ ամսոյս 28ին, որով յայտարարեց Մուրատ Ճագրիին արդարութեան յանձնուիլ Յուլիս 27ին, որովհետեւ պատժական օրինագրքի տրամադրութեանց համաձայն, ամբաստանուածները դատավարութենէն 12 ժամ առաջ պէտք է բանտարկուին։

Մոհամմէտ Մէքքի պաշտպան փաստաբանն է Մէթր Էտտէ, որ Հալէպ պիտի երթայ դատավարութեան օրը։

ԹՈՒՐՔԵՐՈՒ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ
ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԶԻՋՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հալէպ հրատարակուող «Իթթիհատ» թերթը իր վերջին թիւով կը հրատարակէ ուշագրաւ լուր մը, ըստ որուն իբր թէ բանակցութիւններ կ'ըլլան ներկայիս Ֆրանսացիներու եւ Թուրքերու միջեւ, երկաթուղային համաձայնութեան մը համար։ Համաձայն այդ տեղեկութեան, Թուրքերը պիտի առնեն Իսլահիէ-Ատանա գիծը եւ Ֆրանսացիները՝ Չօպան պէյէն Նուսէյպին։

Այս կերպով, կ'ըսէ թերթը, Սուրիական սահմանը 18000 մեթր երկարած կ'ըլլայ դէպի թրք. հող։

ՀԱՆՐ. ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՈՐՈՆՔ ԵՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ

Եգիպտոսի «Ահրամ» թերթի Պէյրութի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ Լիբանանի հանր. նախագահի ընտրութեան շուրջ.—

Լիբանանի ներկայ դժուարութիւններու պատասխանատուն վարչաձեւը չէ։ Այժմու վարչաձեւը ժողովուրդի փափաքին համաձայն է, սակայն հիւանդութիւնը գործադրութեան մէջ է. կամայականութեան ու խաբէութեան համար գործ ստեղծելու ախտը տարածուած է։ Ժողովուրդը ի հարկէ կ'ազդուի եւ կը բողոքէ այս եղանակին դէմ. քանի որ ամէն օր սահմանադրութեան պահակները, զայն կը հարուածեն։ Կը ստեղծեն ամէն օր նոր օրէնք մը մեկնում, նպատակ ունենալով մէկը գոհացնել իսկ միւսը զրկել։

Զարմանալի չէ՞ ուրեմն ժողովուրդի բռնած դիրքը այս գէշ կացութեան հանդէպ։

Կասկած չկայ որ հանր. նախագահի ընտրութեան մօտենալը կապ ունի այս դժուարութեանց հետ։ Նախագահութեան թեկնածուները շատ են. ամէն մէկը իր պաշտպանները ու բարեկամները ունի։ Անոնք թէպէտեւ չեն ուզեր ցուցնել իրենց դէմքը եւ կ'ուզեն պահուած մնալ, բայց չեն կրնար յաջողիլ։ Մարօնիներէն չորս թեկնածուներ կան։ Ընտրութեան պատրաստութիւնները պիտի սկսին 1932 Մարտին։ Միւս համայնքներէն ալ թեկնածուներ կան. սակայն յայտնի չէ թէ ո՛վ պիտի յաջողի, որովհետեւ թեկնածուներուն բոլորն ալ հովանաւորութեան բարեկամներն ու պաշտպաններն են։

Նախագահութեան թեկնածուներուն մէջ կը գտնուին, Մարօնիներէն՝ Մէթր Էտտէ, Շէյխ Պէշարա Խուրի, Ճօրճ Թապէթ, Էմիլ Բառու (Սիւր. դրամատան ընդհ. տնօրէն). այս վերջինը երբեք ցոյց չտար իր թեկնածութիւնը։ Ամենէն բուռն ընտրական պայքարը պիտի ըլլայ Մէթր Էտտէի եւ Շէյխ Պէշարա Խուրիի միջեւ։

Սխալ է այն լուրը, թէ Պ. Շարլ Տէպպասէն վերջ հանրապետութիւնը պիտի վերնայ Լիբանանէն։

Պ. ՊՕՆՍՕ ԴԵՍՊԱ՞Ն ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ

Ֆրանս. թերթ մը կը հրատարակէ յօդուած մը, որով կը յայտնէ որ արտաքին նախարարութիւնը, ուզելով օգտուիլ Սուրիոյ եւ Լիբանանի Բ. Գոմիսէր Պ. Բօնսօի փորձառութենէն եւ կարողութիւններէն, զայն կ'ուզէ դեսպան կարգել կարեւոր պետութեան մը մօտ։ Թերթը կ'աւելցնէ որ դեսպանութեան համար ամենէն կարեւոր զէնքն է սակաւախօսութիւնը, որով ճանչցուած է Պ. Բօնսօ։

Իրագի թերթերուն մէջ ալ կը հրատարակուին կարգ մը յայտարարութիւններ տեղւոյն դեսպան Պ. Լէքիսիէի կողմէ, որով հաւանական կը նկատուի որ Ալի թագաւոր Սիւրիոյ գահին ընտրուի։

ԹՈՒՐՔ ՃԱՄԲՈՐԴԻ ՄԸ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ԿՐԻԶ
ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍ. ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թուրքիայէն Հալէպ եկող թուրք ճամբորդի մը հետ տեսակցութիւն ունենալով, «Թէգատտըմ»ի խմբագիրներէն մէկը հետեւեալ հարցումները ուղղած է անոր եւ ստացած համապատասխան բացատրութիւններ.

— Ինչպէ՞ս է Թուրքիոյ ներքին տնտեսական կացութիւնը.

— Ամենէն առաջ ըսեմ Ձեզի որ Թուրքիոյ մէջ գտնուող օտարները շատ գէշ վիճակ մը ունին. ո՛վ որ ալ ըլլայ, եւ ի՛նչ դիրքի ալ տիրանայ, օտարը միշտ նախատինքի եւ ատելութեան ենթակայ է Թուրքիոյ մէջ։ Բոլոր դրամատէր եւ գործատէր օտարները այսօր սկսած են հաւաքել-յարդարի ենթարկել իրենց գործերը. Ոչ ոք օտարներու իր ունեցած պարտքը կը վճարէ. կառավարութիւնը տիրող քրիզը պատրուակ բռնելով չպարտադրեր պարտատէրերը վճարելու իրենց պարտքերը։

— Դեսպաններ չե՞ն միջամտեր ի նպաստ իրենց հպատակներուն.

— Շատ աշխատեցան սակայն կառավարութիւնը պնդեց պարտքերու յետաձգման վրայ։

— Ինչպէ՞ս է թուրք կառավարութեան վերաբերմունքը Ֆրանսայի հանդէպ։

— Թուրքերը պաշտօնապէս դիմում կատարած են Ֆրանսայի փոխառութիւն մը կնքելու համար։ Այժմ մեծ յոյս ունին որ պիտի յաջողին։ Ի հարկէ քաղաքականութեան պահանջն է այդ եւ փոխադարձ շահերու ապահովութեան խնդիր։

ՎԱՐՁՔԵՐՈՒ ՕՐԷՆՔԻՆ ՋՆՋՈՒՄԸ

1926ին Երեսփ. Ժողովը ընդգրկեց օրինագիծ մը, որով քանի մը տարուան համար յաւելում մը կը սահմանէր տուներու նախապատերազմեան վարձքերուն վրայ։ Այս օրինագծին պայմանաժամը մէկ տարի էր. Տարուայ լրանալէն յետոյ օրինագիծը դարձաւ մեռեալ տառ առանց սակայն վէճեր ստեղծելէ դադրելու տանտէրներուն եւ արդարութեան պաշտօնեաներուն միջեւ։ Այս անկանոնութեան վերջ մը տալու համար Նախարարաց Խորհուրդը մշակեց օրինագիծ մը որ կը յուսանք թէ պիտի ընդունուի Երեսփ. Ժողովին կողմէ։

ՓԱԽՉՈՂ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ

Հալէպի բանտէն փախչող մահապարտները, ինչպէս գրած էինք, Քիլիսի եւ Այնթապի շրջաններուն մէջ ձերբակալուած էին։ Հակառակ Սիւր. կառավարութեան պնդումներուն, թուրք կառավարութիւնը չէր ուզեր յանձնել զանոնք։ Սակայն յետ երկարատեւ բանակցութեանց, ամսոյս 4ին անոնք յանձնուած են Սիւր. կառավարութեան։

ՊԱՆԹՕ ՏԻ ՌՕՄԱՅԻ ՃԵՂՃԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Այս խնդրին [illegible] մը ծգելէ եւ դրամատան սնանկապետ, որ 7600 ս. ոսկիի զեղծարարութեամբ ամբաստանուած է, առժամապէս ազատ արձակել տալէ ետք, հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Անթուան վերսկսաւ իր քննութեան։

Կ'երեւի թէ դատական պաշտօնեային ուղղումները նոր ուղղութեամբ մը կը հետապնդուին։ Բանտէն ելլելուն, անսպասելի Ալպէր Լիզպօնա փորձեց ցոյց տալ իր անմեղութիւնը, կամ հաստատել որ ուրիշներ ալ մեղսակից են իրեն։ Անոր հետեւեցան նոր հարցաքննութիւններ։ Այս խնդրին առթիւ Պ. Անթուան հարցաքննեց երեք հոգի։ Դրամատան փոխ տնօրէն Պ. Անթուան Նահաս, Պ. Էմիլ Խալիֆէ՝ գրասենեկապետ եւ դրամատան «գաւաս»ը։

ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԸՆԿՂՄՈՒՄ ՄԸ
ԵՐԵՔ ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐ Կ'ԱՆՀԵՏԱՆԱՆ ԱԼԻՔՆԵՐՈՒ ՏԱԿ

Անցեալ հինգշաբթի, յետ միջօրէի ժամը 3ին, էլ Մազրաա թաղէն չորս հայ պատանիներ՝ Թովմասեան Միհրան [illegible] եւ իր եղբայրը Եղիան, Սամուէլ Կարապետ Մարանեան եւ Սարգիս Կարապետ Խալամեան, 10, 12, 14 եւ 15 տարեկան, կը լողային ծովը, Նահր Ապու Շահինի կողմը, ուր տեղին մօտ իր անցեալները խեղդուեցաւ Ֆրանսացի զինուոր մը։ Չորսն ալ լաւ լողորդներ ըլլալով հեռացան ծովուն բացերը։

Ընդծովեայ վիհին մէջ գլտորած տարաբախտ զինուորին պատահած արկածը ուշադրութիւնը հրաւիրած էր զին. իշխանութիւններուն, այդ ծովամասի վտանգներուն վրայ, որոնք նոր զետեղած էին յայտարար ծողեր եւ անոր մուտքը արգիլող մետաղէ փոքրիկ թումբ մը։ Սակայն մեր երիտասարդ հայրենակիցները, անուշադիր ազդարարութիւններուն, ուրախ զուարթ կը յառաջանային։ Հազիւ անցեր էին վտանգաւոր գօտին, երբ ծովուն տակէն բարձրացող զօրաւոր ալիք մը անդամալուծեց իրենց շարժումները։ Հոգեվարքի վայրկեան մը՝ ու անոնք աներեւութացան։

Անոնցմէ քիչ հեռու տեղ մը կը լողար Մոհամմէտ Հալէպի անուն սեւամորթ լողորդ մը որ մէկէ աւելի անգամներ կեանքը ազատած է անխոհեմ լողորդներու, անոնց վերերեւումը չտեսնելով, խոյացաւ դէպի առաջ ու մեծ դժուարութեամբ յաջողեցաւ դուրս հանել աւելի մեռած քան ողջ վիճակի մէջ փոքրիկ Եղիան։ Միւս երեքը չգտնուեցան եւ Պասքայի ոստիկանները տեղւոյն վրայ գալով հաստատեցին անոնց աներեւութացումը։

Ազատագրումի այս երկու փորձերէն յետոյ թէեւ զանոնք գտնելու ամէն յոյս կորսուած էր, կանչուեցան մաքսային ծովային սպասարկութիւններու պաշտօնեաները որոնք հասան գիշերամուտին։ Անգամ մը եւս փնտռտուքները ի զուր անցան։

Յաջորդ առաւօտ, երեք դիակները գտնուեցան հարաւային եզերքին վրայ, Ալ-Ժինան թաղին մօտ ու յանձնուեցան իրենց ծնողքին։

Առաջին անգամը չէ որ ընկղմումներ կը պատահին ընդծովեայ հոսանքներու կամ ալիքներու ներկայութեան պատճառաւ։

Այս արկածներու յաճախակի կրկնումը պէտք էր իշխանութիւններուն ներշնչէր անոնց վերադարձը արգիլող միջոցներ։ Յայտարար ծողերով կամ երեւակայական թումբերով չէ որ պիտի կրնանք պաշտպանել երիտասարդութիւնը ծովու ողբերգական անակնկալներուն դէմ։

ՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅԹԸ

Կիրակի գիշեր «Ազատամարտ» ակումբին մէջ տեղի ունեցաւ Հ. Ո. Մ.եան «Վահագն» ֆութպոլի խումբի կողմէ կազմակերպուած երեկոյթը։

Խուռն երիտասարդութեան մը ներկայութեամբ, Հ. Ո. Միութեան թատերախումբը ներկայացուց երկու քօմէտիներ, որոնք անցան յաջող։

Օրուայ մաս կը կազմէր նաեւ զոյգ նուագախումբեր, որոնցմէ մին ազգային իսկ միւսը եւրոպական կտորներ կը նուագէր, արժանանալով ներկաներու ջերմ գնահատանքին։

— Կ'իմանանք որ յառաջիկայ Կիրակի Հ. Ո. Միութեան Պէյրութի «Վահագն» ֆութպոլի խումբը կը մեկնի Հալէպ, մրցելու համար տեղւոյն Ջափանեան Որբ. Միութեան ֆութպոլի խումբին հետ։

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՓԱՒԻՈՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Տնտես. Սպասարկութիւնը, «Շամփոլիօն» նաւով Ֆրանսա ղրկեց Պէյրութ քաղաքի բարձրաքանդակ յատակագիծը Փարիզի Միջազգային ցուցահանդէսին մէջ ցուցադրուելու համար։

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Քանի մը ամսուան արձակուրդով քաղաքս ժամանեց Տքթ. Սուրէն Սուքիասեան, որ որպէս զին. բժիշկ կը պաշտօնավարէ Սուտանի անգլ. բանակին մէջ։

Նմանապէս անցած շաբաթ արձակուրդով քաղաքս ժամանեց երկրաչափ Պ. Աւետիս Գազազեան, որ քանի մը տարիէ ի վեր պաշտօնով կը գտնուէր Ջիպլի։

Բարի գալուստ կը մաղթենք։

ԳԵՂԵՑԻԿ ՑԱՅԳԱՀԱՆԴԷՍ ՄԸ
ՕՏԱՐՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՊԱՏՈՒԵՆ ՀԱՅԵՐԸ

Յառաջիկայ շաբաթ երեկոյեան Ռիվիէրայի բացօթեայ, սեղ եւ ընդարձակ պարտէզներուն մէջ տեղի ունենալիք ցայգահանդէսը, որուն կազմակերպութիւնը ստանձնած է Հայ Գեղարուեստասէր Միութիւնը, կ'իմանանք որ շատ փայլուն պիտի անցնի։

Տեղ. արհեստակցական ցուցահանդէսի հայ ցուցադրողներու կողմէ, նոյն այս երեկոյթի ընթացքին, կանաչազարդ փաւիոնի մը տակ մասնաւոր ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ ցուցահանդէսի յաջողութեանը աշխատող կարգ մը բարձրաստիճան տեղացիներու՝ Տնտեսական Սպասարկութիւններու տնօրէն Պ. Շամունի եւ տիկնոջ, Ելեւմտական տնօրէն Էմիր Ճէմիլ Շեհապի եւ տիկնոջ, Արուեստներու եւ արհեստներու պետ. վարժարանի տնօրէն Պ. Զուէյնի եւ տիկնոջ, Տէր եւ Տիկին Մ. Ալրունեանի ու քանի մը ծանօթ հայ, արաբ ու Ֆրանսացի լրագրողներու։

Այս ձեռնարկը, որ գեղեցկօրէն պիտի ներկայացնէ հայ եւ արաբ մերձեցման գործին, ջերմապէս ողջունելի է։

ԳԻՒՂԱԳՆԱՑՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ

Եգիպտոսէն եւ Իրաքէն սկսան հասնիլ գիւղագնացներու կարաւաններ։ Յարդ եկողներու թիւը 1500ի մօտ եղած է։ «Շամփոլիօն» շոգենաւով առջի օր 400 գիւղագնացներ եկան Եգիպտոսէն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԴԱՏ ՄԸ
ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Կ'իմանանք որ Ն. Ս. Օ. Սահակ Կաթողիկոս Խառն Ժողովին յղած է Ծիտէճեան ընտանիքի ամուսնական խնդրին շուրջ Դատաստ. Խորհուրդի տուած վճիռը, առ ի քննութիւն։

ԱՒԵՏԻՍ ԳԱԶԱԶԵԱՆ
ԱԼԻՍ ՊՕՂՕՍԵԱՆ
Խօսեցեալք
1931 Յունիս 30 Պէյրութ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀԱՅ ՃԵՄԱՐԱՆԻՆ
Երկրորդ Տարեշրջանը
Կ'ԸՍԿՍԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ՈՒԹԻՆ

Յառաջիկայ տարի ճեմարանը ունենալու է վեց կարգ։ Չորս հիմնական դասարաններ, որոնք կը համապատասխանեն Ֆրանս. լիսէներու 6րդ 5րդ, 4րդ եւ 3րդ կարգերուն։ Այլ եւ երկու նախապատրաստական կարգ. առաջին նախապատրաստականը ուսման երրորդ տարին է, 9—10 տարեկաններու համար, երկրորդ պատրաստականի ուսման չորրորդ տարին է 10—11 տարեկաններու համար։

Ծրագիրն ու յայտագիրը ստանալու համար դիմել Վարչութեան։

Արձանագրութեան համար անձամբ կարելի է դիմել ճեմարան Յուլիս եւ Հոկտեմբեր ամիսներուն առաջին երկու շաբաթները, իսկ գրաւոր կերպով կարելի է դիմել միշտ հետեւեալ հասցէով՝

Léon Chant
Collège Arménien
Rue Kantari
Beyrouth, Liban

Հայ Գեղարուեստասէր Միութիւն

ՑԱՅԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՌԻՎԻԷՐԱՅԻ
ԾՈՎԵԶԵՐԵԱՅ ՕԴԱՍՈՒՆ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ
11 ՅՈՒԼԻՍ, ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9ԻՆ

Նուագ, Պար, սիրուն անակնկալներ

ՄՈՒՏՔ 50 Ս. Դ.
ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ 10 » »

108 ԵՐԿՈՒ ՍՐՏԵՐ

իրեն,

— Ձեր, օրիորդ աղջիկը, ըսաւ ան, իր ընկերներուն յարգանքը կը վայելէր այս տեղ։ Ամէնքս այն տպաւորութիւնը ունէինք թէ շատ լուրջ աղջիկ մըն էր և որուն միակ մտածումը իր դասերէն կարելի եղածին չափ շատ օգտուիլն էր։ Ձեզ կարծեր որ գէշ [illegible] մը ունենայ։

Յետոյ՝ անմեղունակ կերպով աւելցուց.

— Իր ընկերներէն պ. Ժան Սէրժն է որ կրնայ ինծմէ աւելի լաւ տեղեկութիւն տալ ձեզի։ Անոնց նկարակալները քով քովի էին դասարանին մէջ։ Ձեր աղջիկը՝ նկարելու մասին այդ ընկերոջ տուած խորհուրդները չէր արհամարհեր և իրաւունք ալ ունէր, Ժան Սէրժ արդէն իսկ արժէք ունեցող նկարիչ մըն է։

Իր գրացիին անունը լսելուն պէս՝ պ. Բրիվա ուժգին կերպով շրթունքները խածաւ, Մեծ ջանք կ'ընէր պաղարիւնութիւնը չկորսնցնելու համար։

— Կրնա՞մ Պ. Սէրժը տեսնել։

— Ձեզ կարծեր որ հոս ըլլայ, սովորաբար առաւօտեան դասերուն աւելի կանոնաւորաբար կը հետեւի։

Բայց եթէ հոս ալ չէ՝ կրնամ ձեզի իր հասցէն տալ։

Թէեւ ատիկա բոլորովին անօգուտ էր պ. Բրիվայի համար, բայց և այնպէս՝ նախկին դատաւորը չկեցուց ընդհանուր հսկիչը, երբ այս վերջինը դէպի դուռը ուղղուեցաւ և կանչեց։

— Մանուէ՛լ։

Ճերմակ շապիկ հագած երիտասարդ մը ներկայացաւ.

— Ժան Սէրժ չէ եկած կարծեմ չէ՞։

Պատասխանը չուշացաւ.

— Ո՛չ. երէկ առտուընէ ի վեր զինքը տեսած չենք, ոչ ալ Օր. Գլոտը։

Այս խօսքերը մահացու գնդակի մը պէս հնչեցին պ. Բրիվայի ականջին։

27 ԵՐԿՈՒ ՍՐՏԵՐ 105

բերնէ բերան տարածուի... պիտի կրնամ կորովի ըլլալ։

— Խեղճ բարեկամս, դուք այդ նամակին իմաստը չհասկցա՞ք։ Եթէ Գլոտ մեզմէ բաժնուած է՝ պատճառը այն է որ որոշած է գործնական խենդութիւն մը ի գործ դնել...։

«Կը նախընտրեմ մեռնիլ» չէ՞ր գրած իր նամակին մէջ։

— Սո՛ւտ... որպէսզի գթանք իր վրայ երբ տըղայական զգացումներուն ազատ գոհացում տալէ վերջ գայ մեր ոտքերը իյնայ, մեզ խղճահարելու համար սարքուած խոշո՛ր սուտ...։

— Բարեկամս, հանդարտէ՛... գթա՛ մի մոռնար որ մեռեալ մը կը նախատես։

— Մեռեա՛լ մը... այդ թերեւս լաւագոյն բանն է մեզ ամէնքիս համար, պոռաց պ. Բրիվա որ երեսուն տարիներու դատարանական ատեանի պերճախօսութիւնը քիչ մը դերասանական ըրած էր իր շեշտը։

Դուրս ելաւ, միս Քլարք, ընկերացաւ իրեն մինչեւ բակը՝ անդադար խրախուսելով զինքը կարելի եղածին չափ անվրդով ըլլալ։ Տեականօրէն կրկնելով «ի՛նչ գէշ և չար աղջիկ»։

Երբ պ. Բրիվա վար իջաւ սաստիկ կ'անձրեւէր։ Պարտաւորուեցաւ դրան մէջ սպասել՝ որպէսզի տեղատարափը քիչ մը դադրի։

Այդ սպասումի վայրկեաններուն ինքզինքին գալով որոշեց թէ ինչ պէտք էր ընել Գլոտին անհետացման հետեւանքով։

Իր առաջին գործը եղաւ Թաղին ոստիկանատունը երթալ, ուրտեղ կանոնաւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ ոստիկանապետին, Գլոտին գոյնը, հասակը, հագուստը նկարագրեց, յետոյ ըսաւ նաեւ մօտաւորապէս

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐ ՊԱՏՈՒԻ ԿԱՐԺԱՆԱՆԱՆ

Փարիզ.— Պ. Մաժինոյի առաջարկով զինուորական մէտայլոն տրուեցաւ զօր. Նիէսէլի և Լէժէոն տ'Օնէօրի մեծ խաչը Զօր. Վիդալոնի:

ՏԻՒՍԷԼՏՕՐՖԻ ՀՐԷՇԸ ԳԼԽԱՏՈՒՐՑԱՒ

Պերլին Տիւսէլտօրֆի հրէշը՝ Քիւրթէն, որ ամբաստանուած էր ինը ոճիրներով և եօթը սպանութեան փորձով, գլխատուեցաւ.

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԵՒ ԱՆՆԱՄԻ ՄԻՋԵՒ

Փարիզ.— Պ. Ռէյնօ ընդունեց այցելութիւնը Աննամի արդարութեան նախարար Պ. Թուլթհատանի որ անոր յանձնեց Աննամի գահաժառանգ իշխան, Պիւտէյի հանդէպ ցոյց տրուած համակրութիւնը շնորհակալութիւն յայտնող նամակ մը պարունակող տուփ մը.

ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Բուռն միջադէպ մը ծագեցաւ Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ. Ֆարատուղարին Սկովտիոյ բրած պատասխանին դէմ իր դժգոհութիւնը յայտնած միջոցին, երեսփոխան Տոուէն նախագահէն հրաւէր ստացաւ չափաւորելու իր խօսքերը, բայց մերժեց: Սիստի կախակայումը, քուէարկութեան դրուելով ընդգրկուեցաւ 16ի դէմ 315 ձայնով. Երեսփոխանը մերժեց հեռանալ սրահէն, բռնի ուժով դուրս հանուեցաւ հակառակ իր և իր բարեկամներու ընդդիմութեան.

Այս միջադէպին պատճառաւ նիստը 20 վայրկեան դադար առաւ.

ԿՌԻՒՆԵՐ ՀՐԵԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

Աթէնք.— Հեռագրական պաշտօնական տեղեկութիւնը, ուղղուած պ. Վենիզէլոսի, Սելանիկի խախամապետին կողմէ. և ըստ որում Սելանիկի հրեաներուն դէմ նոր յարձակումներ կը ծրագրուէին ազգայնականներու լիկային կողմէ, կատարելապէս արդարացաւ, երէկ, կէս գիշերին, հրէական թաղին ամենաղքատ մասին մէջ, 200 տուներու հրդեհումը:

Կրակը ծագեցաւ զանազան կէտերու վրայ և ժամուայ մը միջոցին, քաղաքին այս մասը ամբողջութեամբ այրեցաւ 259 ընտանիք անպատսպարան ձգելով.

Վեց հրեաներ վիրաւորուեցան երբ կը պաշտպանէին բոցերէն ազատելու համար և 15 հոգի եւ քաղաքին զանազան մասերուն մէջ, յարձակումներու միջոցին.

Զինուորական պահակախումբեր կը շրջին Սելանիկի մէջ. Հրդեհուած թաղամասը շրջապատուած է ոստիկանութեան կողմէ կողոպուտը արգիլելու համար.

Պ. Վէնիզելոս խնդրեց արդարութեան նախարարէն որ Սելանիկ երթայ և խստիւ պատժէ յանձաւորները.

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Հռոմ.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ վարչապետ Պրիւնինկի և Քուրթիուսի հռոմ այցելութիւնը Յուլիսի վերջը կամ Օգոստոսի սկիզբը տեղի պիտի ունենայ, նախագահ Հուվըրի առաջարկած մորաթորիումի գործադրութենէն ետք. Գերման և իտալ. նախարարներուն միջև վիճաբանութիւնները պիտի ընդգրկեն երկու երկիրները հետաքրքրող բոլոր խնդիրները, և մասնաւորաբար զինաթափութեան յառաջիկայ խորհրդաժողովը և աւստրգերման մաքսային միութիւնը.

ԻՏԱԼԻԱ ԿԸ ԳՈՐԾԱԴՐԷ ՄՈՐԱԹՕՐԻՈՍԸ

Ուաշինկթըն.— Իտալական կառավարութիւնը Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարարութեան իմաց տուաւ թէ Յէլիս 1էն Լոզանի վճարուելիք միջազգային պարտքերու գանձումը պիտի դադրեցնէ առժամաբար. Իսկ այդ թուականին իր կողմէ վճարուելիք պարտուց գումարը նոյնպէս առժամաբար պիտի յանձնէ հատուցումներու Միջազգային դրամատան.

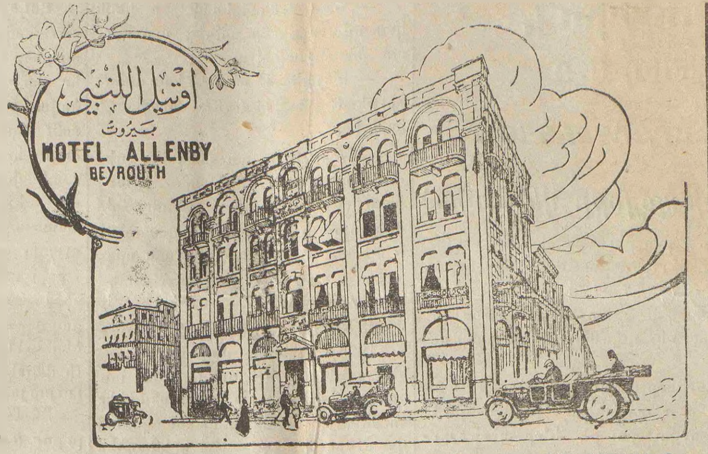

ՕԹԷԼ
ԱԼԷՄՊԻ
Hôtel
ALLENBY
ԱԼԷՄՊԻ ՓՈՂՈՑ
ԹԷԼԷՖ. 622
ՀԵՌԱԳԻՐ HOTEL ALLEMBY

Հայկական նոր օթէլ. անունին չափ փառաւոր, անբաղդատելիօրէն մաքուր, շքեղ տեսարան, բոլոր սենեակները փողոցի վրայ, խնամուած սպասարկութիւն.

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՄՕՏ ՕՐԷՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԵՂ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
ՇԱՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ
ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԶԱՄՈՂՉՈՒԻՔ

Տէր եւ տնօրէն՝
ՎԱՀԱՆ ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ և
Ժ. ԱՐԷԼԵԱՆ

ՊԱՂՈՒԿ ԼԻԲԱՆԱՆ
· ԶԱՀԼԷ ·
Հայկական միակ պանդոկը Զահլէի մէջ
ՄԱՔՈՒՐ ՍՈՒՍԱՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԵՂ ՃԱՇ
ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՆԿՈՂԻՆՆԵՐԸ ԿԷՍ ԳԻՆ
ՏՈՒՆ ՎԱՐՁԵԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
Տէր եւ տնօրէն Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՏՔԹ. Մ. Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ
Նախկին ներքին բժիշկ ԹԱՂԱՊԵՏ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Այժմ միայուն բժիշկ St. ELIE ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ
ՆԱՀՐԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ ԻՐ ՔԼ ՆԻՔԻ ՄԷՋ
Ամէն օր (Կէսօրէ առաջ 10 —
(Կէսօրէ վերջ 1 —
ԾՆԹ.— Հինգշաբթի եւ շաբաթ կէսօրէ վերջ աղքատ հիւանդներուն ձրի:

« Time is money »
Ժամանակը ոսկի է

ԶԷՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ ՇՆՈՐՀԻՒ ԻՐ ԱՄԵՆԱՃՇԳՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃՇԴԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ
անզուգական յաջողութիւններուն ձեզի դրամ կը շահեցնէ առանց դժուարութեան, կարելիութիւն տալով խնայելու ձեր ռոպէներն անգամ:

Ունինք ժամացոյցներու ամբողջ շարքը, ոսկի, արծաթ թէ նիքել, կիներու եւ այրերու համար:

Կենսինի ադուրեան դէմ!
այլեւս ոչ ներկայացում ոչ նուագ անհնգես նուագը ձեր տան մէջ:

ՕՏԷՕՆ

Սկաւառակի եւ ֆօնօի յայտնի մարքան ձեզ այս կը մատուցէ քիչ դրամով ամէն գիշեր ընտիր նուագ լսելու հաճոյքը.

Գնեցէք ՕՏԷՕՆ ֆօնօ մը

որմէ անկասկած պիտի հմայուիք եւ շնորհիւ այս հռչակաւոր մարքայի սկաւառակներուն շարունակական ժամանման, կրնաք ամէն իրիկուն, Ձեր տուներուն մէջ վայելել ամենամեծ նուագահանդէսները եւ նուագները, իրենց վերջին ստեղծագործութիւններով:

Այլեւս ոչ ներկայացում եւ ոչ ալ նուագահանդէս. այդ բոլորը ունենալ ձեր տան մէջ միակ միջոցն է կենսինի ադուրեան դէմ ինքնապաշտպանուելու:

Կ'ԱՊԱՀՈՎՈՒԻՆ ՆԱԵՒ ԲՈԼՈՐ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՄԵՆԱՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ **ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՇԱՀԻ'Ն** (Ֆօշ փողոց)
Վաճառատուն՝ Վէյկան փողոց, քաղաքապետարանի դրան կից:

ՏՔԹ. ԳԷՈՐԳ ՍԷՐՍԷՐԵԱՆ
Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի աչքի, քթի, կոկորդի, ականջի, և գլխու հիւանդութիւններու բաժնին. Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 2—6 իր գինիքին մէջ Rue de Damas, № 15, ի հարկին հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մասնաւոր թուղթով: Վկայեալ աղքատներ ձրի:

ԶԱՀԼԷ ԶԱՀԼԷ
ՕԹԷԼ
ԼԻՒՔՍ
— ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ՝ Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ —
Կեդրոնական ամենագեղեցիկ դիրքի վրայ, բոլորովին նոր կահաւորում
Մաքուր եւ անթերի սպասարկութիւն ու դիւրամատչելի գին
Արեւելեան եւ եւրոպական համեղ ճաշ
Ընտանիքներու համար մասնաւոր դիւրութիւն
Մեր նշանաբանն է՝
1.— Մաքրութիւն
2.— Մաքրութիւն
3.— Մաքրութիւն
ԶԱՀԼԷ ԶԱՀԼԷ

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ
ՏՕՔԹ. ՄԻՔԱՅԷԼ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ
(Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանէն)

Գիտական վերջին մեթոտներով, կատարելագործուած վիրաբուժական գործիքներով եւ 32 տարուան փորձառութեամբ կը դարմանուին հետեւեալ հիւանդութիւնները.—

Ա.— Վիրաբուժական ամէն կարգի գործողութիւնները.
Բ.— Ծննդաբերութիւն առանց վտանգի, մասնաւոր սպասարկութիւն գիշերուան համար.
Գ.— Իգական սեռի ծննդաբերական գործարաններու հին և նոր բոլոր ախտերը գիտական վերջին մեթոտներով.
Դ.— Արանց և կանանց ֆրանկախտի և ջերմամիզութեան հիւանդութիւնները կը դարմանուին նորագիւտ դեղերով և առանց ցաւի ներարկումներով.
Ե.— Աչքի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, Րօհալ Մէյլ Լայնի Անգլ. ընկ. պաշտօնական բժիշկի հանգամանքով մեր քննած և դարմանած հազարաւոր ճամբորդները առանց արգելքի իրենց ... ած են.
Զ.— Արմատօրէն կը դարմանուին նաեւ մալարիան, ներքին և մորթի հիւանդութիւններ ինչպէս նաեւ երախաներու հիւանդութիւններ.
Է.— Երեքշաբթի օրերը կէսօրէ ետք ժամը 3—6 աղքատներուն ձրի.
Ընդունելութեան ժամեր. Ամէն օր 8—12 և 3—6
ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ. Թրամվայի Ընկերութեան մօտ, Առողջութեան դեղարանի քով, Պարպարիներու վերելքին վրայ.—

ԻՐԼԱՆՏԱԿԱՆ ՁԻԱՐՇԱՒԻ
Մեծ Վիճակահանութիւն
(Crand National-Derby-St. Leger-Manchester November Haudicep)

Իրլանտական Ձիարշաւի տօմսարանչան Վիճակահանութեան տոմսակները հասած են:

Հանոյքով կը ծանուցանեմ թէ՝ մասնաւոր կարգադրութեամբ՝ առաջիկայ ձիարշաւին համար բացառաբար՝ ՎԵՑ տոմսակ գնողէն ՀԻՆԳՈՒԿԷՍ տոմսակի եւ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ տոմսակ գնողէն ... տոմսակի փոխարժէք միայն պիտի գանձեմ. Իսկ վաճառորդներուն պիտի բնեմ ... ԳԻՆ մը որ չէ ենթադրուած մինչեւ հիմա:

Տոմսակներու սովորական գիներն են՝ 310 ս. դ. եւ 200 ս. դ.:
Վաճառորդները կրնան վերադարձնել չծախուած տոմսակները:

Երէ անձնապէս պիտի խաղաս, օգուէ այս անզամեան բացառիկ գնչէն եւ հարուստ եղիր շահելով անհաւատալիօրէն ՀՍԿԱՅ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ: Իսկ երէ ծախելով դրամ շահիլ կուզես՝ ուրիշներուն պէս ստացէ ապագրանքդ հիմակուընէ տալու: Կանխիկ դրամ չեմ ուզեր վաճառորդներէն:

Զօրաս — Պէյրութ Մ. ԿԱԼՊԱՃ
(Փոստարկղ 422) Վիճակահանութեան ընդհ. գործակալութիւն
ԾԱՆՕԹ.— Ձիարշաւի այս տոմսակները գնեցէք մի միայն այն անձէն որուն պատուաւորութեանը վստահ էք:

ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ ԿԱՀԱՒՈՐԵԼ ՁԵՐ ՏՈՒՆԵՐԸ
ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԳՈՐԳԵՐՈՎ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ԾԱՆՕԹ ԳՈՐԳԻ ՎԱՐՊԵՏ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Պ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԱՇՃԵԱՆԻ
ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ
ուր պիտի գտնէք պատրաստ և ապսպրանքով ամէն տեսակի և չափի գորգեր, որոնք Եւրոպական և Ամերիկեան հրապարակներու վրայ գնահատուած են.
Նիւ Իստ Ըրիլիֆի նախկին Ղազիրի գորգի գործատան բոլոր ընկերները փոխադրուած են Պ. Թաշճեանի,
ԷՃՐԷՖԻԷԻ ԳՈՐԳԻ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԸ

THE ROYAL MAIL LINE
- ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ -
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՃԱՆՕԹ ՇՈԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Առագընթաց երթեւեկութիւններ ընդմէջ Շէրպուրկի եւ հարաւ. ամերիկայ

UNITED STATES LINES
— AMERICAN MERCHANT LINES —
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կանոնաւոր երթեւեկութիւններ ընդմէջ Շէրպուրկի եւ Նիւ-Եորքի աշխարհիս մեծագոյն նաւերով:

CANADIAN PACIFIC
Գանատական ամենամեծ կառավարական շոգ. ընկ.
Կանոնաւոր երթեւեկութիւններ ընդմէջ Շէրպուրկի և Գանատայի

EASTERN MEDITERRANEAN EXPRESS LINE
Ամէն 10 օր կանոնաւոր մեկնումներ՝ Պէյրութէն — Աղեքսանդրիա — Փիրէ եւ Մարսէյլ

IPHIGENIA ԵՒ ASPASIA ԱՐԱԳԸՆԹԱՑ ՆԱՒԵՐՈՎ
ՆԱԽԸՆՏՐԵՑԷՔ ՃԱՄԲՈՐԴԵԼ ՄԵՐ ՆԱՒԵՐՈՎ
Գինիներու, մեկնումներու, բնակութիւններու, ինչպէս նաեւ զանազան մանրամասնութեանց համար դիմել.—
Ալլենպի Ֆօշ.
Թէլէֆօն՝ 9—06
Արեւելքի ընդհանուր գործակալին Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, Փիրէա— Մարքս Արօս, թիւ 51:
Մասնաճիւղ Մարսէյլ— 80 Պուլվար օր Նամ
Մասնաճիւղեր Աթէնքի, Նիւյորքի, Պաղտատի ինչպէս նաեւ Փարիզի եւ Շէրպուրկի մէջ:

المطبعة الوطنية
بيروت — البرج * وراء علاوات اوروزدي باك *
صاحبها خليل نجم
تطبع الكتب والدفاتر والمجلات والاشغال التجارية وكل ما يراد طبعه بأحرف جميلة وطبع متقن واسعار متهاودة
ابحث في المطبعة الوطنية * بيروت * البرج

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
6 ՅՈՒԼԻՍ 1931

		Սուրիկ.
Եգիպտ. Թղթադրմ.		636
Անգլիկն.	»	620
Տոլար	»	127
Թրքական	»	60
Պանք Օթթօման		155
Իտալական Լիր 100		602
Յունակն. Տրախմի 100		160
Անգլ. ոսկի		619
Ֆրանս. »		48:
Օսման. ,,		553,50
Արծաթ Մէճիտ		33
Գրէտի Ֆոնս. Ա.	21 50	
,, Բ.	12 40	
,, ,, Գ.	11 50	

Սեֆէրեան եղբարք Բիւ Ֆօշ
Թէլէֆօն՝ 5-19

այն ժամը ուր Գլոտ լքած ըլլալու էր հօրենական տունը.

— Սիրահարական փախուստ մըն է արդեօք, հարցուց ոստիկանապետին քարտուղարը.

— Ձեմ կարծեր, պատասխանեց պ. Բրիվա որ բոլորովին ամչցած էր. կարծես հարուած մը ընդունած ըլլար, որովհետեւ այս ենթադրութիւնը իր սեփական արժանապատուութիւնը կը վիրաւորէր.

Երբ ոստիկանատունէն դուրս ելաւ, ուր երթալը չէր գիտեր.

Հպարտութիւնը և բարկութիւնը անցած էին. խիստ արդարակորով նախապաշարումներով սնած նախկին զատաւորին տեղը հայրն էր որ երեւան կուգար իր մէջ.

Անձրեւին տակ որ չէր դադրած տակաւին՝ ճղայնոտ քայլերով սկսաւ ըստ բախտին յառաջանալ. Ուշադրութեամբ ամէն կողմ կը նայէր, այն յոյսով որ Գլոտը կը տեսնէ,

Երբ ճաշի ատեն տուն վերադարձաւ չատ կը փափաքէր աղջկան վերադարձած ըլլալուն լուրը առնել.

Բոյնը պարապ գտաւ. Տիկ. Բրիվա իր վիշտին ծանրութեան տակ ընկճուած էր և Միս Գլարգ կը շարունակէր լուռանք տեղացնել,

Գլոտի ծնողքը քալելու քաջութիւն չունեցան. Որքան ատեն որ անգլուհին իրենց հետ էր՝ չհամարձակեցան նաեւ խորհրդակցիլ. Բայց անմիջապէս որ առանձին մնացին՝ սկսան քննել այն զանազան միջոցները որոնցմով կը յուսային իրենց կորուսեալ զաւկին հետքը գտնել.

Դժբախտաբար սա եզրակացութեան յանգեցան թէ՝ մի միայն Գլոտի անյուսալի վերադարձը կրնար վերջ մը դնել իրենց անձկութեան.

Տիկ Բրիվա դողալ կըսկսէր ամէն անգամ որ ձայն մը առնէր. Դժբախտ մայրը մեղրագոյն կ'առնէր ամէն անգամ որ դրան զանգակը կը հնչեցնէին՝ կարծելով որ զաւկին գիւղը բերած են.

Ցետ միջօրէի ժամերը ժահացու կերպով երկար թուեցան.

Իրիկուան դէմ Տիկ. Բրիվա գաղափար մը ունեցաւ.

— Երանի թէ մինչեւ Գեղարուեստից Վարժարանը երթայիր. Թերեւս կարելի կ'ըլլար բան մը իմանալ, ըսաւ ամուսնոյն. Պ. Բրիվա առանց վարանելու անմիջապէս ընդունեց այդ առաջարկը.

Ճամբան գացած ատեն սկսաւ ինքզինքը մեղադրել թէ ինչո՞ւ թոյլատրած էր Գլոտի որ Գեղարուեստից Կաճառին դասերուն հետեւի. Այդ տեղն էր անտարակոյս ամէն չարեաց աղբիւրը. Որքան կը մտածէր՝ այնքան աւելի արժէք կուտար ոստիկանապետի քարտուղարի ըսածին: Սիրահարական փախուստ մը»....

Ցանցանքը, որուն մասին կը խօսէր Գլոտ իր նամակին մէջ, անտարակոյս սիրային յանցանք մըն էր....

Մէկը Գլոտը գլխէ հանած էր....

— Թշուառականը, մռնչեց պ. Բրիվա բռունցքը սեղմելով, եթէ ձեռքս անցնի....:

Ցետ միջօրէի դասը վերջանալու վրայ էր՝ երբ նախկին զատաւորը Գեղարուեստից Վարժարանէն ներս մըտաւ.

*Վարժարանին ընդհանուր հսկիչը ընդունեց զինք. Հակառակ իր ցոյց տուած մեծ կորովին՝ խղճալի երեւոյթ մը ունենալու էր, որովհետեւ զինք ընդունող հերիտասարդ նկարիչը ուշադրութեամբ իր ըսածները մտիկ ըրաւ վերջ, մէկ քանի յուսահատ խօսքեր ըսաւ